248 [illegible]

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No. 36—Vol XLIX. FRIDAY 7TH SEPTEMBER, 1951. Registered at the G.P.O as a Newspaper. PRICE: SIX PENCE

★ ★ ★

THE SATYAGRAHI'S STRENGTH

"A Satyagrahi has no power he can call his own. All the power he may seem to possess is from and of God. He therefore moves towards his goal carrying the world's opinion with him. Without the help of God he is lame, blind, groping. . . . I have been reiterating two words, "self-purification" and "self-sacrifice." God will not assist him without these two. The world is touched by sacrifice. It does not then discriminate about the merits of a cause. Not so God. He is all seeing. He insists on purity of the cause and on adequate sacrifice therefor"

—Gandhiji.

સત્યાગ્રહીની શકતી

"સત્યાગ્રહીને પોતાની કહી શકે એવી કશી શકતી નથી. જે કંઈ પણ શકતી તેનામાં છે તે ઇશ્વરની અને ઇશ્વરે આપેલી શકતી છે. એટલે તે દુનીયાનો લોકમત પોતાની સાથે લઇને પોતાના ધ્યેયે પહોંચવા આગળ વધે છે. ઇશ્વરની મદદ વિના તે લુલો અને આંધળો છે અને અંધકારમાં આથડયા કરે છે.... હું સતત બે શબ્દોની પુનરૂકિત કરતો આવેલો છું. "આત્મ શુદ્ધિ" અને "આત્મ ત્યાગ." એ બે વિના ઇશ્વર તેને મદદ નહિ કરે. દુનીયા ત્યાગથી આકર્પાય છે. પછી તે સવાલના ગુણદોષ જોવા નથી બેસતી. ઇશ્વર તેવું નથી કરતો. એ તો બધું જુએ છે. સવાલની શુદ્ધતા અને તેને ખાતર પુરતા ત્યા[illegible] માટે તે આગ્રહ રાખે છે."

—ગાંધીજી

★ ★ ★

JUST UNPACKED!
Latest SILKS & SAREES.

44" Wide
CREPON -
- GEORGETTE
Special Price 3/11 yd.

44" Printed Georgette
Pin Spot & Floral
All Over Designs
5/6 yard

44" OPAL GEORGETTE in all shades .. .. 15/6 yd.
44" EMBOSSED GEORGETTE Beautiful Floral & Basket Design 12/6 yd.
44" VELVET CHENILE GEORGETTE 17/6 yd.
36" RING VELVET uncrushable 15/11 yd.
36" COLOURED SATIN BEAUTE 6/11 yd.
36" COLOURED SATIN 3/11 yd.
ALL SHADES IN STOCK.

—o—

CHILDREN'S GEORGETTE SMOCKED FROCKS. EXCELLENT WORK 21/- each.

—o—

Saree Borders, Jari Trimmings Always In Stock.

LATEST
STYLES
IN
MEN'S
LADIES'
&
CHILDREN'S
CHAMPALS.

EMBROIDERED GEORGETTE SAREES. In all leading shades. Now reduced to £4/10/0- each.

—o—

EMBROIDERED SUEDE SILK SAREES. Attractive Embroidery. Special price £4/4/0- each.

—o—

GEORGETTE JARI WORK SAREES, with attractive wide borders in all shades. Now reduced to £5/10/-

—o—

PRINTED VOILE SAREES
In Latest Designs
5 Yds Lengths 25/- each.
6 " " 30/- each.

44 "Wide
HEAVY QUALITY
COLOURED GEORGETTE
All shades in Stock.
Special Offer 4/11 Yard

44" Coloured Georgette
with double printed border
Sky-Wine & Green
6/6 Yard

Phone 33-6229. **JAYBEE SILK HOUSE** P. O. Box 5169.
39a MARKET STREET, JOHANNESBURG.

BONES WANTED

We Pay
£7 PER TON
F.O.R. your
Station or Siding

BAGS RETURNED RAILAGE PAID

For Full Particulars write to:

THE
BULLBRAND FERTILIZERS LTD.
SARNIA, NATAL.

ELGIN

21 Jewel Lord Elgin and 17 Jewel Elgin De Luxe in Solid Gold and Gold Filled Cases.
Latest models 15 Jewel Elgins in Gold Filled Cases.

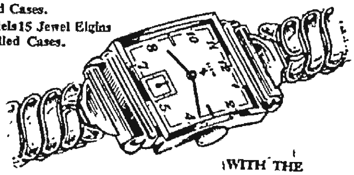

WITH THE
NEW MIRACLE
DURA-POWER MAINSPRING

ADVANCE 1950 MODELS

KATZ & LOURIE LTD.
Cor. Eloff & Market Sts., JOHANNESBURG.

HANNON'S DETECTIVE AGENCY (PTY.) LTD.

Managing Director: O. HANNON, seventeen years Royal Irish Constabulary and Criminal Investigation Department, S.A. Police.
Manager: MINDEN PLUMLEY., ex-Hendon Police College and Criminal Investigation Department, New Scotland Yard, London.
Criminal, Commercial and Matrimonial Investigations Carried Out In Strictest Confidence.
11 2 Pasteus Chambers, Jeppe Street, P.O. Box 5199 Johannesburg
'Phones: Office: 22-7771. After hours: 24-4544.

HEADACHES QUICKLY RELIEVED BY TAKING
TYSONO BRAND (PAIN-I-CURE) HEADACHE POWDERS
FROM YOUR CHEMIST at 9d. 1/6 2/6 and 4/6; or POST FREE FROM
ERNEST TYSON, CHEMIST, TOLLGATE, DURBAN.

The

New India Assurance

Company Limited

for

FIRE, MARINE, LIFE, ACCIDENT

1919—1950

31 YEARS OF SUSTAINED PROGRESS

WANTED AGENTS in the Union of South Africa for Life, Fire, Marine And Accident Business.

Apply giving full details to:—

RUSTOMJEE (PTY.) LTD.,

Principal Controlling Officers,

New India Assurance Company Limited

74 Victoria Street, Durban.

AS OTHERS SEE US

Extract from the "Review" (London), of 29-9-1950

A LEADING INSURANCE JOURNAL

"The Business of the New India has developed very strongly in the past three years with successive increases."

"The FIRE ACCOUNT has a remarkable record of sustained property."

"The MARINE FUND is more than double (237½ per cent) the amount required."

"The ACCIDENT ACCOUNT has an even more magnificent profit record . . . over the past 10 years"

"LIFE BUSINESS: Life Department has been writing comparatively big business for the past 5 years."

The confidence of the discerning Public in the NEW INDIA is amply evidenced by the following records attained in 1949:

	Rs.
Fire Premium	1,70,32,179
Marine Premium	56,04,844
Miscellaneous Premium	35,84,968
Life Premium	2,88,79,302

	Rs.
Life Business in force exceeds	54,34,00,000
Assets exceed	15,36,00,000
Total claims paid over	17,95,00,000

In the vanguard of Indian Insurance THE NEW INDIA offers matchless Security and Service in all fields of Insurance.

The

New India Assurance Company Limited

RUSTOMJEE (PTY.) LTD.

Directors: Sorabjee Rustomjee

Rustom Jalbhoy Rustomjee

Principal Controlling Officers in the Union of South Africa

Phone Nos: 25845, 29807 & 78513.—P.O. Box 1610.

74 Victoria Street, DURBAN, NATAL.

Cable & Telegraphic Address:

"RUSTOMJEE" or "NIASURANCE"

EXPERIENCED, RELIABLE AGENTS MAY APPLY

"NEW INDIA IN THE SERVICE OF THE NATION"

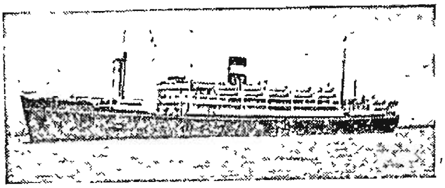

B. I. S. N. Co. Ltd.

S.S. Kampala due 29th Sept. and sails on 4th Oct. for Bombay via Karachi and Porebunder.

Passengers must conform with the Vaccination and Yellow Fever innoculation requirements and obtain certificates from their nearest District Surgeon. Innoculation by and certificates from private Medical Practitioners will not be accepted.

FARES : DURBAN TO BOMBAY

First Class	single	without	food	£75—0—0
Second "	"	"	"	50—5—0
Inter-Class	"	"	"	33—15—0
Unberthed (Deck) without food				20—15—0

Muslim Special Food £11—10—0 Ordinary Food £5—0—0
Hindu Special Food £10—3—0 Ordinary Food £4—5—0

Bookings for 1st, 2nd, Inter-Class and Unberthed (Deck) can be effected by communication with us by telegram or letters.

Under no circumstances will unberthed passengers be permitted to keep on deck with them more than one bedding roll and one trunk for use during the voyage.

For further particulars apply to—

SHAIK HIMED & SONS (PTY) LTD.

390 PINE STREET, Telephone 20432, DURBAN.
Tel. Add.: "KARAMAT."

EVERY **FRIDAY from NAIROBI—**

A Constellation leaves for KARACHI and BOMBAY with immediate connections for all parts of

INDIA and PAKISTAN

This is the fastest, most direct and most comfortable route, IMMEDIATE BOOKINGS AVAILABLE.

"CARGO ACCEPTED"

Incorporated in India.
Members of I A T.A.

AIR-INDIA *International* LTD.

P O. Box 3006, NAIROBI. Cables "AIRINDIA."
For details apply to I.A.T.A. Agents and Airlines.

Kapitan's Sweetmeats By Post

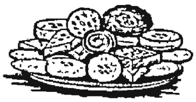

For the convenience of our up-country customers, we dispatch Sweetmeats promptly and securely packed to ensure that they reach their destination in oven fresh condition.

LATEST RECORDS IN STOCK

KAPITANS BALCONY HOTEL,

(KORNER SWEETMEAT HOUSE)
Corner Grey and Victoria Streets,
DURBAN.

Phone 23414. Tel. Add. 'KAPITANS."

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ સુટ, ડાઈનીંગરૂમ સુટ, વોર્ડરોબ, ડરેસીંગ ચેસ્ટ, સાઈડ બોર્ડ ઓફીસ ડેસ્ટ, બુક કેસ, ટેબલ, તદન કીફાયત ભાવે ખરીદી શકશો. જાતે પધારી લાભ લેવા ચુકશો નહિ.

—બોક્સ, ટેબલ અને કીચન્ ડરેસર—

જે હમારી દેખરેખ નીચે તઈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશા તઈયાર રહે છે. માત્ર રોકડા ભાવોના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો અને વેપાર આગલ વધારો.

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2526.

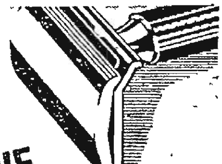

SAVE MONEY AS YOU SHAVE

Every Minora blade gives you more shaves, because Minora blades are made from the finest steel. They last longer because they stay sharp longer, saving you money all the time. You get four Minora blades for only sixpence. Look for them in the red, white and yellow packet

4 BLADES FOR 6d.

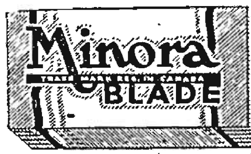

For QUALITY . . .
MODERN . . . . .
and ATTRACTIVE PRINTING

We print anything from Business Cards, Invoices, Statement, Receipt and Cheque Books, Invitation Cards, Letterheads, to Booklets and Pamphlets, etc.

In one or more colours.

COUNTRY ORDERS RECEIVE OUR PROMPT ATTENTION.

For particulars write to:

COASTAL PRINTING PRESS,

Commercial Printers,
P. O. Duffs Road, Natal.

INDIAN OPINION
Founded by
·MAHATMA GANDHI·
·IN 1903·

No. 36.—VOL.-XLIX FRIDAY, 7TH SEPTEMBER, 1951 Registered at the G.P.O. as a Newspaper. Price: SIX PENCE

THE FOLLY OF THE FOOLISH

(L. W. Ritch)

TO test the real merits or demerits of a doctrine or policy carry it right out to its logical conclusions. That is probably the surest way to discover its strength or its weakness. For, while its moral or ethical defects may (or should) at once be obvious, it is frequently only when tested in practice that its absurdity if not impossibility, is actually disclosed.

Take, for instance, this Apartheid doctrine, the latest example of which is the debarring of three young Indian medical graduates from following their calling because European nurses may not suffer the indignity of having to take orders from a non-European doctor.

"The presence of White nurses in hospitals made it impossible to appoint non-Europeans as doctors," Dr. K. Mills, the superintendant of Johannesburg General Hospital is reported to have explained in an interview on August 28.

Surely, this is a "Reductio ad Absurdum" if ever there was one. Indeed, were it not so tragic, it would be farcical.

One wonders whether either of the White nurses whose dignity would be wounded by having to take orders from an Indian doctor would refuse to be rescued from drowning or from a burning building, by a man whose colour did not match her own. The absurdity of it all is so obvious that it is surely unnecessary to carry the argument further.

As one European doctor is reported by 'The Rand Daily Mail' to have remarked:

> "It was shameful to let three Indian students study for five or six years without guaranteeing them interne posts. It meant that they had been allowed to study under false pretences. These people are being denied what the authorities are morally bound to give them."

This good doctor's indignation is of course, easily understandable. What, however he fails to perceive is that to the purblind fanatical disciples of Separatie moral considerations don't enter into the question at all.

It is very much the old story of Naboth's Vinyard, all over again, or, if it be preferred, of Aesop's "Wolf and the Lamb," fable.

For the Indian community, however, it has a very profound (and sinister) significance. It augurs ill for the future of the rising generation of Indians anxious to follow a professional career.

The medical profession is not the only one upon which it may occur to the Powers-that Be to place a similar embargo to that placed upon these three Indian graduates.

Even fully and highly qualified Indian doctors may find themselves, in the not very far future, prohibited by law from treating other than non-European patients.

Truth is, that when this kind of madness starts running riot there is no limit to the lengths it may go.

To call it madness is really no exaggeration. Its sponsors and agents are not ignorant, unlettered men from whom nothing better could be expected. This race and colour prejudice is in its most serious aspect, the expression of a fanaticism that is really a form of madness.

Responsible cultured minds, the world over, recognise that religion science and philosophy know no barriers of race or colour. Knowledge knows no colour bar. It never has done. Some of the greatest because profoundest European thinkers and scholars have acknowledged that the fount of Western science and philosophy, to say nothing of religion, had its source in the East. To-day, men of the stature of Jeans and Aldous Huxley have no hesitation in paying tribute to the Orient. "Ex Oriente Lux" is no less true in the twentieth century than it always has been.

South African Indians, on the whole, may not be any more philosophically or scientifically minded than the average South African of European origin, but they have at least had the advantage of learning the duty they owe themselves and the stock from which they descended.

The fates have, if the people would but recognise it, cast them for a really important role in the present world drama.

Surely all are not dead to the spirit and example of Gandhiji.

Indian Opinion

FRIDAY, 7TH SEPTEMBER 1951

A Timely Step

NOT long ago the world was informed as to what the British Labour Party proposed to do at its fiftieth annual conference to be held at Starborough in October, in regard to the Union Government's apartheid policy. Its proposed step was severely criticised even by the English Press in South Africa, as an uncalled-for and impertinent interference in South Africa's domestic affairs. We are glad to note that that has not deterred the British Labour Party from its intentions. The resolutions placed on the agenda of the forthcoming conference and the amendment proposed by the Bournemouth West branch are very appropriate and timely. No right thinking person, who is following the trend of events both in South Africa and in regard to the proposed federation of the Central African territories, can have reason to take the slightest exception to it. The position in South Africa, if anything, is fast deteriorating day by day. The Nationalist Party is becoming more and more rabid both in its speech and in its action. The latest is that it is no longer going to tolerate the spread of Catholicism in South Africa, for the simple reason that it is more liberal in its outlook, which the Nationalist extremists, who are in power, are not prepared to brook.

There are people who believe that there is no room for religion in politics. The present rulers, however, seem to be introducing religion in politics with a vengeance, but only in so far as it suits their purpose. They wish to twist religious injunctions to suit their own whims and fancies. This is not religion but irreligion, and where irreligion prevails it marks the downfall of the people who practise it.

We are of the firm belief that politics and religion must go together. In fact nothing can stand without religion. When religion is thrown overboard the world will come to an end. Not even a blade of grass moves without the grace of God. No matter what you do in Parliament but the Parlia-

mentary proceedings commence with asking the blessings of Almighty God. But religion cannot be twisted to suit one's purpose. One's purpose must be such as to suit religion. Religion does not mean dogmas. If it does then Communism and Capitalism as practised today are also religion. Certain fundamental principles are laid down in all religions and they are all alike. A religion which refuses to respect the dignity of man is no religion. The apartheid policy of the Union Government refuses to respect the dignity of man. In its colour blindness it is beginning to lose all its senses. It is following the path of irreligion which means self-destruction. If such an attitude is criticised by the outside world it will not do to take umbrage over it and to plead that it is an interference in one's domestic affairs. It is rather a matter for shame. The shame is in trying to hide one's fault and to be resentful when one is chastised for it. There is no shame in humbly admitting one's fault and in trying honestly, truthfully and sincerely to rectify it.

The non-White people in Africa are today suffering from frustration. A voice of sympathy coming from any corner is therefore heartening to them. They are not to be despised for that but rather pitied. They feel utterly helpless and if their voice is not heeded in their own home they must cry aloud and make it heard outside. The British Labour Party's step seems to us to be very appropriate and timely. It is like an oasis in the desert to the non-white people of Africa and it is their fervent prayer that it may be fruitful.

NOTES

Dundee Magistrate Contradicts His Speech By His Action

"I AM very sorry that you said this because you are an educated man you should know that South African courts are the fairest and most just in the whole world," said Mr. T. L. Rabie a magistrate in the Dundee Court, sentencing a Native on a charge of incitement. The Native, Frederick Elliott Mquati, was alleged to have told a public meeting at Waschbank that right from the policeman to the magistrate and the judge there was no justice for the Native, because all the officials were White men. Mquati was sentenced to one month's imprisonment with hard labour, suspended for two years. —Sapa.

Compare this sentence with the sentence of £1 fine imposed recently in the Tugela Ferrie Magistrate Court on three police sergeants for being found guilty on seven counts out of nine for brutally assaulting three Natives, and see whether the Native in the above mentioned case had not some justification for making the remarks he did. He might perhaps be accused of generalisation, but is that mistake not often made by responsible people in authority too? With the commonsense that we have we doubt if this was a case which at all merited being taken to Court. We are afraid the Dundee Magistrate has contradicted his own statement by his action.

Feelings And Sentiments Of Natives Must Not Be Ignored

Replying to a memorandum presented to him by the Convention of Associations—The federal body of most European organisations in Nyasaland—on the question of the Central African federation, Mr. James Griffiths, the Colonial Secretary, at Limbe, said, happy communities could not be built and maintained except on a basis of partnership between Europeans and Natives. It could not be built or maintained on a basis of domination, but that was what the Natives feared. Mr. Griffiths said the fears of the Africans must be taken into account. "There is a growth of what has now come to be called nationalism. We would do well to remember that this awakening of nationalism played no unimportant part in making Europe, and in making our own country. There is nothing we can do to stop this feeling. I think nobody has been able to stop it in the history of the world, and those who have tried have regretted trying, and paid a price for trying." Mr. Griffiths would like to see an interchange of visitors between Nayasaland and the Gold Coast. He hoped people from Nyasaland could see how well the new Gold Coast constitution worked.

The Indians in Nyasaland objected to the high proportionate representation it was proposed to give to Southern Rhodesia in the federal council, and to the fact that no Asiatic representation was proposed. They asked that al education provided by the Federal Government should be open to all races.

MR. MANILAL GANDHI'S LETTER TO THE PRIME MINISTER

THE following is the text of a letter written by Mr. Manilal Gandhi on August 20, to the Prime Minister, Dr. D. F. Malan:

The Rt. Hon. Dr. D. F. Malan,
The Union Building,
Pretoria.

Sir,

It is out of the hurt of my heart that I write this letter. As I sit in this beautiful province of Natal where God meant that peace and happiness should dwell, I am very acutely conscious that hurt to God's beings and evil surround me. I have examined my own heart and found that which did not please me. I have fasted that I might be helped to know what God's will is.

"I cannot think that it is God's will that people should hate one another or that measures that harm the quality of human lives should be enacted. The Government's policy, I humbly submit, does harm the quality of human lives. The policy of apartheid not only deprives human beings of the right to full economic and political expression,—a lesser evil, it also denies them the right to the fullest development of their personality and their spiritual being as children of God. It drives them to hatred, frustration and despair.

"Whilst on the one hand, you Sir, are directing your energies towards crushing godless Communism, on the other, your policy of apartheid would drive one to Communism, whether one wishes it or not. The only way to prevent the spread of Communism and to regain respect for the European and his civilisation is to adopt a more liberal and Christian policy. There is enough room in this God's good land for all its inhabitants to live in peace and happiness. Today every measure of the Government affecting non-Europeans appears as a symbol of its hatred for the non-Europeans.

"It was very wisely said once from the pulpit in South Africa: "Have we not learnt that when human beings are denied the opportunities of a full and free life these are potential sources of hatred and strife and an ever-widening circle of evil? The test of the political party in power is how far it stands up to the light of the one elementary precept,—'Whatsoever ye would that men should do unto you, do ye even so, to them.' "

The Government's apartheid policy, which is being relentlessly pursued, deeply wounds the susceptibilities of the non-European people. They are condemned, by the colour of their skins and by their race to a status inferior to that of Europeans of the lowest strata. I cannot conceive that this is just or equitable. To my mind it can only lead to the moral and spiritual degradation of European and non-European alike.

"I am, Sir, a law-abiding citizen of South Africa but as a believer in God as the Supreme Being,—the King of Kings, who rules the whole Universe, I cannot see my way to abide by laws that are wholly contrary to the moral law of God to which all living beings must owe allegience.

"What then is the duty of such an afflicted person? He must, I most humbly submit, in obedience to the higher law of God, refuse to abide by the unjust and immoral laws and to suffer whatever penalty there may be in store for him. This, I maintain, is the duty of every person who considers self-respect to be above all things. In doing so, he must bear no hatred or ill-will towards his adversary; on the contrary, he should prayerfully try by his self-imposed sufferings to change his heart. This, in all humility and

with all due respect to you, Sir, I have pledged myself to do, with the fullest sense of my responsibility and I deem it my humble duty to inform you of the fact. Unless I hear that you object, I propose to send this letter to the Press for publication.

"May I be presumptuous, Sir, and ask, humbly and sincerely, that you as a Minister of the Christian Church, re-examine the policies of your Government in the light of the teachings of Christ.

"For your information I enclose herewith a copy of the Press statement I made in April at the commencement of my fast."

I am, Sir,
Your most obedient servant,
(Sgd.) MANILAL GANDHI.

Dr. Malan's Reply

The following reply dated August 5, from the Prime Minister's Private Secretary was received by Mr. Manilal Gandhi:

"Dear Sir,—The Honourable the Prime Minister directs me to acknowledge receipt of your letter of August 20, and to state that he has noted its contents with interest."

U.P. AND H.N.P. AIMS FOR NON-EUROPEANS COMPARED

A LIST of 15 questions on non-European policy were prepared by "The Star' Johannesburg' and placed before representatives of the Nationalist and United Parties in an attempt to compare and contrast their aims in this contentious field.

Objectives of the two parties are in many respects similar, but their methods vary in certain respects. The Nationalist answers place the emphasis on government by statutory definition and compulsion; the United Party's on government by consent of the governed, whether they governed vote or not.

Residential Segregation

The following are the questions, with the United Party's and the National Party's replies:

(1) Are you in favour of residential segregation for all races?

U.P.: Yes.

H.N.P. Yes.

(2) How do you propose to apply it?

U.P.: By consultation and agreement among the races in each local authority area, the individual agreements to be given the force of law if necessary.

H.N.P.: By the Group Areas Act and by a policy of apartheid in future own planning.

Social Apartheid

(3) Are you in favour of social segregation, e.g., in marriage, education, churches, sport?

U.P.: Yes.

H.N.P.: Yes, between Europeans and non-Europeans and as far as possible between Coloured people, Natives and Indians.

(4) How can you maintain it?

U.P.: Marriage and sex relationships cannot be successfully regulated by law. They and other social relationships are best left, as in the past, to the instinct, intelligence and social pride of the races. Education can help.

H.N.P.: This is already maintained in our schools and Dutch Reformed Churches. To control other relationships the necessary laws have been passed.

Industrial Colour Bar

(5) Will you retain the industrial colour bar?

U.P.: Yes, but raise its level in agreement with various trades and employers' unions so as to increase the productivity and earning power of non-Europeans.

H.N.P.: Yes.

(6) Should advanced Natives have any opportunities outside their own communities?

U.P.: Economically, yes. The determining factor should be merit. Socially, see our answer to (3), and politically, see our answer to (14)

H.N.P.: Yes, where their services are required in other communities, provided this is in the interests of their own people and does not clash with apartheid.

Native Reserves

(7) Are you in favour of making the reserves the national home of all the Bantu?

U.P.: Not of all the Bantu That is no longer possible. There is not enough land available.

H.N.P.: Yes.

(8) If so how will you ensure supply of Bantu labour for farms and industries?

U.P.: This falls away. There should be settled urban as well as rural populations.

H.NP.: Natives will be allowed in European communities as workers, but they will not have any political rights there.

Bantu Industries

(9) Are you in favour of establishing industries in the Bantu reserves?

U.P.: Yes, so far as they can be integrated with the economy of the Union and are not artificially stimulated mushroom growths whose products will compete unfairly with established economic industry.

H.N.P.: Yes

(10) If so, who is to supply the capital for this?

U.P.: That is immaterial. If the industry is economic and sound, capital will be forthcoming as for any other sound industry.

H.N.P.: The State, plus Natives, capital, which should be mobilised for the purpose.

(11) Should migrant labour give place to settled rural and urban communities?

U.P.: Yes, gradually, and insofar as it becomes practicable

H.N.P.: The two should be complementary. You have migrant labour in nearly all the countries of Europe.

Housing Payment

(12) Who do you think should pay for Bantu urban housing and transport?

U.P.: Primarily, local authorities, the Government and industry together. Eventually the Bantu themselves should be enabled to earn enough to pay part or all themselves.

H.N.P.: All those concerned should contribute, i.e., the State, local authorities, industries and Natives.

(13) Should urban non Europeans have any say in local authority government?

U.P.: Yes, in their own urban areas subject to liaison with and control by Provincial Councils.

H N.P.: Only in their own locations where they should have separate local authorities.

Political Rights

(14) Are you in favour of separate or common political representation for different races?

U.P.: We stand for the present by the 1936 franchise settlement for Natives, the common roll vote for Coloured people.

H,N.P.: Separate political representation for Europeans, Natives and Coloured people.

(15) Should non-Europeans be admitted to European universitys?

U.P.: Yes. Equally good non-European universities should be available but, for the promotion of good understanding, it is a good thing that leaders of each race should be associated and the doors of European universities should not, therefore, be closed to non-Europeans.

H.N.P.: No. We must have a separate university for non-Europeans.

MAIN DIFFERENCES IN COLOUR POLICY OF U.P. AND H.N.P.

WHAT do you regard as the main differences between the colour policies of the Nationalist and United Parties?

This question was put by The Star,' Johannesburg separately to representatives of each party and the following are their views:—

United Party: "We believe that White civilization can be maintained only by virtue of its own merit and not by repression of other races or by statutory definition.

"The United Party regards the non-European as an asset and not as a danger, and has therefore at no time been prepared to exploit the prejudice of the Europeans.

"We do not think the economic progress of the non-Europeans must be at the expense of the European. We think, non-European economic advancement helps to lift the Europeans as well.

"Total aparthed is idealistic but impossible, and without its total application apartheid is merely repressive because it treats the non-Europeans on the false assumption that total apartheid can be achieved.

"The traditional social separation in which both White and Black have believed for centuries can best be preserved by advancement of the non-Europeans and by granting them partnerships in the country rather than by making them feel excluded.

"As the Fagan Commission said: "We need them and they need us.'"

Nationalist Party: "While the United Party is tending towards integration giving non-Europeans political rights in the European community, the Nationalist Party stands for racial separation and for not giving non-Europeans any political rights in the European community.

"The United Party believes in separation based on educational qualification. The H.N.P. believes in separation based on colour.

"Political rights for all civilized people will eventually mean the domination of the Whites by the non-Whites. They will not be satisfied with European leadership —*vide* India, Burma, Indonesia, the Gold Coast and now Nigeria.

"The H.N.P. says therefore that non-Europeans shall have no political rights in the European sphere but eventually full political rights in their own areas.

Separate Structures

"The United Party was prepared to increase the members of the Natives' Representative Council and to create a central body representative of local councils for non-Europeans. The Nationalist Party has abolished the Natives' Representative Council and is against a central council for Native local authorities.

"The United Party takes the Fagan report as the basis of its policy i.e. the integration of Natives in the political and economic structure of the Europeans.

"The H.N.P. is in favour of forming separate political and economic structures for Europeans and Natives as the best way of achieving harmony."

SUPPRESSION OF COMMUNISM ACT IN DURBAN

DURBAN MEN NAMED

AMONG the first Durban men to be officially "named" under the Suppresion of Communism Act are Mr. Debi Singh, Secretary of the Natal Indian Congress and Mr. A. K. M. Docrat, a commission agen. and a former member of the Durban Communist Party. Several others besides have received letters from the Liquidator of the South African Communist Party, Mr. J. de Villiers Louw, that they have been placed on the official list of those who have actively supported the Communist Party and that this list is now under the custodianship of the Secretary of Justice, Pratoria.

The full number of Durban persons who have been asked by the Liquidator to show cause why they should not be named is not known, but Mr. R. I. Arenstein, a Durban attorney, informed the Press that he is action for 27 men and women who have received such letters.

Mr Singh, who is a farmer by profession and was educated at Sastri College, Durban, received his first letter from the Lliquidator some months ago.

He told "The Daily News": "I have never denied to the Liquidator that I was a member of the now defunct Communist Party. Indeed, I was a member for about six years and was on the Party's Durban and district committee.

"My representations against 'naming' were based on the same contention as that fought out in the Cape Courts by Mr. Sam Kahn, M.P.: That the Communist Party could not be declared illegal, as it was dissolved before the Act was promulgated."

(Mr. Khan lost his case before a full bench of the Cape Supreme Court. In the last session, Parliament passed the Amended Suppression of Communism Act, which made it retrospective.)

Once a person has been named by the Liquidator, the responsible Minister may:

1. Require him to comply with any conditions while he is an office bearer, officer or member of any organisation.

2. Call upon him to resign from that organisation within a specified period, and so cease to take part in that organisation's activities.

3. Call upon him not to take part in the activities of an organisation specified in the notice, or any kind of organisation.

4. Call upon him not to become a member of any public body, or to hold public office, or, if he holds such office, to resign within a specified period and not seek reelection.

In the case of a Member of Parliament, the Act provides that a Member may be unseated if a select committee finds that he has been a Communist or has advocated Communism, and if either the Assembly or the Senate confirms the finding of the committee.

It is expected that a select committee to investigate Mr. Sam Kahn's case will be appointed early in the next session.

Mr. Debi Sing Refuses To Be Intimidated

In the Press statement Mr. Debi Singh states: The Liquidator has "named" me and the Minister of Justice is now free to proceed at his whim and fancy to curtail my individual freedom and with it the freedom of the people I represent. He has the despotic power to ride rough-shod over the wishes of scores of thousands of people in Natal and remove me from my office as Secretary of the Indian Congress.

The process of "naming" has started in earnest. Where it will end nobody can say, but it certainly will not end with the former Communists. All who lead verile opposition to the fascist policies and practices of the Government will be branded "Communists," be they of the United Party, the Catholic Church or the "society for the promotion of capitalism." We have enough evidence of this trend already.

It is vital for democrats to understand that the Nationalists are out to destroy, not only Communism, but the very core of democracy.

Sinister Weapon Of Intimidation

The Liquidator's list is a sinister weapon of intimidation. The Government hopes to intimidate people not to voice their opposition to it's apartheid tyranny. But no democrat worth his salt will be cowed into silence. On the contrary, the more ruthless the suppression, the greater must be our determination to resist.

It will benefit no one to become chicken-hearted and to try to please the rulers by obediently showing that he is not associated in any way with former Reds, for the moment he demands higher wages, cheaper food, civil liberties or respect for the rule of law, Mr. Swart will dub him a dangerous Communist."

It is revolting to find that already some trade union leaders are playing "good boys" and have assumed the lily-white role of assisting the Government in its Communist witch-hunt by denouncing their colleagues.

It is gratifying, however, tha in the face of the Nationalist onslaught, only a few erstwhile leaders of the democratic movement have deserted their camp or been silenced. These people are the weaklings who have fallen by the wayside. The urgent task of every democratic is to continue the struggle for the removal of the Nationalist Party from power.

I firmly believe that the Nationalists can be defeated. I shall continue to speak and work for full democratic rights for all in South Africa, regardless of race or colour. I refuse to be intimidated.

BRITISH LABOUR PARTY RESOLUTIONS ON APARTHEID POLICY

AN AMENDMENT is one of the four resolutions on the Union Government's apartheid laws, appearing in the agenda of the 50th annual congress of the Labour Party to to be held at Scarborough from October 1 to 5, has been proposed by the Bournemouth West branch. This appears in the revised agenda of the conference, released by party headquarters. All four resolutions criticized the apartheid laws of South Africa.

The fourth resolution, which is introduced by the Cardiff City Labour Party and which the Bournemouth West branch wants to amend, "regrets the measures introduced by the Malan Government depriving Coloured citizens of the Union of South Africa of the franchise and welcomes the legislation introduced by the British Government extending self-government in the West African colonies."

Finally, the resolution calls upon the British Government to pursue a policy "throughout our African colonies and protectorates, and in particular Kenya and Bechuanaland, which recognizes the paramount interests and rights of the African population."

The Bournemouth West branch wants the deletion of the final proposal.

Instead, it suggests that the Government "should oppose any proposals by the South African Government to expropriate the Protectorates of Basutoland, Bechuanaland and Swaziland, in view of the deplorable conditions under which the Native populations of the Union are being forced to live, and the Union Government's apartheid policies."

In additions, the Bournemouth branch calls upon the Government "to take no action toward the formation of a central African dominion as this would remove all control over discriminatory legislation in the three territories of Nysanaland, Northern Rhodesia and Southern Rhodesia, and for the reason that the present policies of the Government of Southern Rhodesia are markedly similar in many respects to those of the Union Government toward the Coloured peoples,"

The Hendon branch has a resolution "deploring the South African policy of Apartheid" and the Edinburgh Pentland's branch "calls upon his Majesty's Government to resist any proposals for the integration of the South African protectorates with the Union of South Africa, and equally to oppose any integration of Nyasaland and Northern Rhodesia with Southern Rhodesia on terms unfavourable to the Native inhabitants of these countries."

The Huddersfield East branch has a resolution reading: "This conference regards the racial policies of the present South African Government with repugnance and calls on the Government to do everything possible through the United Nations organization and other available sources to bring to an end the existing system of racial discrimination and to secure for all South Africans, regardless of colour or creed, true social justice."

R. VITHAL

Bookkeeper, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns. Apply:

306 Commissioner St,
Jeppe, Johannesburg.

PRIME MINISTER NEHRU'S ADDRESS ON INDEPENDENCE DAY

ON August 15, India's Independence Day, the Prime Minister Mr. Nehtu unfurled the National Flag at the Historic Red Fort in Delhi in the presence of over 200,000 people.

Explaining the significance of the occasion Mr. Nehru recalled this was the fifth time he was unfurling India's flag at the Red Fort since the country attained independence on August 15 1947. The passing of four years was not a long period especially in the life of the country but looked at from another point of view this period represented an age itself. It represented an age because India during this short period had to face immence difficulties and problems which put the nation on a stiff test. But it was good in a way because the country which did not have these periods of test and tribulations became stagnant and the people became indolent.

Calling upon the people to work in a spirit of give and take Mr. Nehru said that only through cooperative activity could the nation progress. That was the lesson Mahatma Gandhi had taught them.

Referring to the presence of President Dr. Rajendra Prasad at Rajghat in the morning Mr. Nehru said, "Today our President went to Rajghat. I went too and there were other people also. It was not merely to fulfill the obligation that we went there but to strengthen our minds and hearts with the help of old memories associated with Gandhiji's memories which will always remain green. It is proper that we today remind ourselves of the principles and lessons which Gandhiji taught us."

Economic Problems

Referring to the economic problems facing the country the Prime Minister said after regaining the freedom other unfulfilled asks acquired importance. These tasks had yet to be completed. "We have to fight many more battles. In particular we have to wage a war against the poverty of people and against unemployment. If we emerge victorious in these battles the whole nation of 400 million people will gradually rise."

The Prime Minister referred to the five-year plan prepared by the National Planning Commission and said that it would be finalised in two months. The plan contained the line of how the government proposed waging war against poverty and unemployment.

Mr. Nehru said, "People often talk of foreign aid. India is not opposed to taking foreign aid provided no political strings were attached to it. But it is a bad principle to look to foreign countries for aid. The habit of depending on other countries ultimately weakens the country."

Mr. Nehrn praised the villagers who had in recent months by their initiative dug wells, made roads and put up school buildings. He gave the example of China and said that the great country and its great people were building up their future themselves without foreign aid.

Foreign Policy

Reiterating India's stand on foreign affairs Mr Nehru said, "We want to have friendly relations with every country. We know our country is not very strong or big. We do not want to advise other countries. But we want to follow our own path of peace and shall strive our utmost to do so in our own way. We of course cannot cut ourselves away from the world and so shall try wherever we can for world peace. We know if war comes it will reduce to shambles this whole civilization of ours and usher an era of beastliness. We want therefore to see that another world war does not break out."

Referring to the Indo-Pakistan relations Mr. Nehru said India had always wished to have peaceful and friendly relations with the people of Pakistan. Ever since Pakistan came into existence it was India's endeavour to be on friendly terms with her. Of late a lot of noise was being created in Pakistan about war. Slogan-mongering had become the fashion and all sorts of challenges were hurled against India day in and day out.

"We have heard all these cries and taken a note of all these challenges and clenched fist showing business. It is clear we do not want war but it is our duty to prepare to meet any aggressive attack from any quarter. This is a primary step any free nation must take to secure her borders. We also thought that if we were prepared in every way the possibility of war might lessen greatly. This is so because when one is prepared well a threatened attack dces not take place. We are fully prepared and ready to stop any attack."

So India, he added, took all the precautions of military nature which were considered necessary. But it was not felt necessary to take any civil defence measures as had been taken in Pakistan which might unduly alarm the people or spread panic and make them feel that war was inevitable. "We do not want to create this atmosphere and I thank the people of India for remaining calm and composed in the face of all sorts of provocations. I especially thank the people of Punjab who have been carrying on their normal work. This is a sign of our tremendous strength and of our power.

"I want to repeat here and now that India does not want war in any country. We do not want any strained relations with Pakistan. We do not want war with Pakistan for the people of Pakistan were till yesterday our brothers, members of one nation, having a thousand ties binding them. How can all these ties and bonds break away in the course of a few years and why should they snip at all. The people of India and Pakistan have had common history and more or less a common culture. Their ways of living are the same. Then why should these two people in a fit of unmindfulness break these ties especially as we desire friendship and amity and goodwill with the people of Pakistan.

"Our hand will remain extended to the people of Pakistan —it will not be a hand held out to give threat or flourish a clenched fist—our hand will be extended to seek-friendly clasp of the people of Pakistan."

The Prime Minister reminded the people of the Asoka Chakra on the national flag and said that the Chakra (wheel) on the flag was older than the time of Asoka although it had come to be associated with his name. The Chakra represented the history of thousands of years of this country. It was not a symbol of war or aggressiveness but of piety and goodwill, of truth and morality. It was under this flag that the people would have to progress in future, the flag which would constantly remind us of high ideals represented in it.

Mr. Nehru added, "I have full confidence that India's future is bright. If we remain united we are sure to progress. We have capacity and strength to get over the obstacles that might come in our way."

After concluding his speech the Prime Minister asked the people to shout "Jai Hind" three times with him. The whole gathering lustily shouted "Jai Hind" and later gave a tremendous ovation to the Prime Minister.

NEW MYSTERY COMIC SERIAL

LESLEY SHANE

INTRA all rights reserved.

To be continued

NATURE CURE GUIDANCE

By Robert Lawrence McKibbin
Corporate Member Of The Institute Of Natural Therapeutics And Hypnosis (S.A.)
Hon. Secretary-Treasurer: Homoeopathic Society of South Africa.

[The following is of a series of articles on Nature Cure, written by Mr. Robert Lawrence McKibbin, 40 (a), Commissioner Street, Johannesburg. Mr. McKibbin will be pleased to answer through these columns any questions the reader may wish to ask.—Ed. I.O.]

GLANDS AND PERSONALITY

THE body has untold numbers of glands with special work to do. Sweat, tears, saliva, mucus, each and all are produced by glands. But there are certain glands that have a pronounced influence on personality, These glands manufacture substances called hormones or "messengers" that are sent into the blood-stream and conveyed to different important centres of the body which are then stimulated to an extraordinary degree. If any such gland is deficient or below par, or over-developed, the production of hormones is affected, and the body is bound to suffer.

The simplest and most clearly realized effect of glands on the personality is seen in the case of the sex glands of the male. Castrate a bull calf and it will grow up to be an ox—a totally different creature from the uncastrated bull. The whole appearance and disposition, that is, the "personality," will be quite different.

It is the development and maturing of the sex glands at puberty that turn a boy or a girl into a man or a woman. Boy and girl children do not look very different from each other; but once the glands have matured and secrete into the blood-stream the peculiar hormones of the sex, behold what a difference! The girl becomes full-breasted, round-hipped, soft and shapely. The boy, on the other hand, develops harder muscles, broader shoulders, a beard and moustache, and all the traits recognized as masculinity. His disposition becomes bold, calm, fearless, aggressive—in other words, manly.

But the sex-glands are only a small portion of the system of glands of personality. There are many other glands that play an equally important part.

In the head there is the pituitary gland, which governs growth. Excess or lack of a pituitary hormone creates a giant or a dwarf. Again, next to the kidneys are the suprarenals or adrenals which pump adrenalin into the blood when we get a fright, shock or challenge to fight. Adrenalin stimulates the heart, stops excessive bleeding, raises the blood pressure and gently increases the energy and muscular activity. Lack of adrenalin can cause a condition of anaemia, low blood pressure, weak heart, indigestion, general weakness and neurasthenia. On the other hand, too much adrenalin makes the neurotic with high blood pressure, nerves ever on the stretch, over-excited, over-emotional, with consequent exhaustion giving rise to spells of weakness, fatigue and depression,

Another gland in the brain, the pineal body, has a profound influence on the sexual development of young people. When disturbed, it can give rise to infant prodigies or premature sexual development,

The pancreas, lying back of the stomach, makes insulin, which governs the amount of sugar released into the blood and urine from the storage place in the liver. Lack of insulin causes the condition known as diabetes, with its profound effects on the patient's personality. Diabetics are notoriously irritable, moody, short-tempered and inclined to worry, with periods of extreme weakness that are taken by the ignorant to be spells of laziness.

The thyroid gland, in the throat, acts as a sort of regulator for the other glands and also has the extremely important function of breaking down poisons in the system and thus overcoming general poisoning. If this gland is overworked, it may over-develop, and we have then the condition known as goitre. On the other hand, if the thyroid is underdeveloped, there arises the condition called myxoedema, which is characterized by striking changes in the facial and bodily appearance, accompanied by hallucinations and in extreme cases, insanity. Administration of tayroid extract, preferably in homoeopathic dosage, can work wonders to cure this condition.

Iodine is of the greeatest importance to the thyroid gland. Insufficient iodine in the system causes it to overwork. On the other hand, too much iodine is equally harmful. Unfortunately, in the opinion of Homoeopaths, the allopathic fraternity are insufficiently aware of the dangers of giving big doses of medicine. The only safe ways of administering iodine are to give it in the homoeopathic form and dosage—and strictly according to indications—or in the natural form as found in plant-life used as food. The rich source of such iodine is kelp, sea lettuce and certain other sea-weeds. Other fairly good sources are potato peels, asparagus, garlic, pineapples, cabbage, strawberries and whole wheat—provided that these are not wrongly prepared before going to the table.

That great proponent of whole food, the late Dr. J. Lionel Picton. wrote a most interesting book, "Thoughts On Feeding," that ought to be read by every intelligent man and woman. In it he tells of places in Switzerland where goitre was prevalent among the French section. Various theories were advanced to explain this phenomenon, but eventually it was discovered that the cause lay in the different custom of the people. The French people are excellent cooks who prepared their food with great care to conserve all the natural juices. The Germans boiled their vegetables in plenty of water and drained off the water. This water, rich in vital mineral salts, was then thrown away. *The small amounts of mineral saults thus lost were cnough to make the difference between health and disease*, between having goitre and being free from this dire complaint.

I was fortunate enough to correspond from time to time with Dr. Pictor, who was Editor of "The news letter on Compost," devoted to the spread of the idea that Public Health depends on healthy soil, healthy crops and healthy animals, Occasionally he published articles from my pen sent to him by the late Sir Albert Howard, who was one of the originators of that idea and who corresponded with me quite regularly. Sir Albert was formely Director of the Institute of Plant Industry at Indore, India, and spent forty years of advanced research there. These two thinkers impressed upon me the very greater importance of proper food produced from properly cultivated and healthy soil and properly prepared for eating if we wish to have health.

This is the great point I wish to make. Like the rest of the body, the glandular system depends mainly on what we eat for it to be healthy and to maintain that health I am opposed to the prevailing fashion of feeding synthetic vitamins and hormones and pumping stuff into the body by way of hypodermic injections. Grave damage is being done daily by well-meaning doctors who give injections so light heartedly (and often profitably) to their patients but without ever dreaming of the harmful consequences. We cannot blame them for they are not taught better. Indeed, the Medical school, influenced by by the great Drug and Chemical Manufacturing industry, seem quite willing to remain woefully ignorant of the harm done by injections. But get inside information from time to time, as I have done, and you will realize how easily the glandular system can be thrown out of balance and how serious the consequences then can be.

It is sad indeed to see a beautiful young woman turn into a horribly ugly creature just because her pituitary gland has been interfered with. I have known a pleasant young woman to become insane because she was given an over-dose of pituitary extract. Cortisone has turned at least one I know of into a nervous wreck with hair growing on her tongue. And it is heartbreaking to see a once sweet-natured young woman turn into a spiteful and ill-tempered skrew after a series of blood-transfusions and injections that disorganised her glandular system and completely changed her personality.

We think we are very clever in the scientific world; but there is much to be learned yet. And one most important lesson is that we may not with impunity interfrere with nature's arrangements in a spirit of arrogance and conceit.

As a final illustration of the importance of the glands on personality, let me refer to the current trouble in America over the use of certain female hormones that are injected into young cockerels to make them into capons. Such cockerls lose their male nature, grow big and fat and have tender flesh. This discovery was hailed

by the poultry producers as another wonder of science. But — it was found out that men eating the flesh of these cockerels became affected in the same way too? They lost their manhood and were not able to beget children. They became effeminate in body and in personality. The result has been a first-class row between the poultry and drug manufacturing interests on the one hand, and the general public on the other. It has not yet been settled. Since there is money at stake, great difficulty is being experienced in putting a stop to a practice that is doing wide spread damage to Public Health. For just this reason, we must all use our intelligence and be alert to stick to Nature's Path as far as possible. Danger, disease and death lie elsewhere.

Things In General

Sanatan Vishnu Mandir, Candella Estate

A gathering of over 1,000 people witnessed the celebration of the birth of Lord Krishna, which took place on the night of August 25 under the auspices of Shri Sanatan Vishnu Mandir, Candella Estate, Mayvile, at the Shri Sanatan Rashtria Samelan's Hall, 68, Palace Road. Mr. R. Panday, said it was unique in the history of Candella Estate to have witnessed such a large gathering at a religious function. Mr. T. G. Desai, The Chairman of the Mandir, appealed to the audience to assist the Mandir in its object of erecting a temple and a large hall on the Mandir's property bought for the purpose. Doctor N. P. Desai, the guest speaker, spoke on the significance of the Birth of Lord Krishna. He was happy to see a religious awakening among the Hindus of of Candella and stressed the importance of Vernacular education. Mr. B. R. Singh, outlined the activities of the Mandir, and said the Mandir had started a Hindi class. Among the other speakers were Messrs R. Karpeth, Chairman, of the Candella Estate Hindu Sungathan, Pandit L. R. Maharaj, General Secretary, of the Shri Sanatan Rastria Samalan, Pandit B. Ramnarian Dhoobey, the Official Priest of the Mandir. The audience was entertained by the Film India Orchestra, and packets of sweetmeats were distributed to all present by the Vishnu Mandir. The Officials and members of the Mayville Sanatan Krishna Bhajan Mundal, staged a Hindi Drama, Mr. R. P. Singh moved a vote of thanks.

Hofmeyr Memorial Speech Contest

The finals of the Hofmeyr Memorial Speech Contest was held in the Kathiawad Hall, Durban on Friday, 31st August, at 7.45 p.m. Senator E. H. Brookes, presided and the judges were, Councillor Mrs. Maytom, M.P.C. Dr. W. G. McConkey, Secretary for Education and Chief Inspector, Mr. L. J. T. Biebuyck, speakers from the Woodlands Indian High School, Pietermaritzburg, Dundee Indian Secondary School and Adams College made very fine speeches on Freedom. The speakers from Stanger Indian High School and Durban Indian Girls High School, gave a very bright picture of "South Africa as they would like it, 50 years hence. All the speakers were exceptionally good and as Mrs Maytom said in her speech on behalf of the judges, it was very difficult to judge. Speakers of Adams College and Stanger Indian High School ran very close. But the winner, Miss A. P. Naidoo of Stanger, deserved to win, the trophy — an original painting by Preller, donated by Alan Paton, Esq. The public, consisted of the students from different schools, taking part and relatives and friends of the speakers. It was obvious that they were in full favour of the judges' decision. On the whole, the evening was a very profitable one, and one left the hall, with high hopes for the future, seeing and hearing the very high and brilliant thoughts of the youngsters, who are to be the citizens of tomorrow.

Mahatma Gandhi Memorial Fund

We wish to thank an anonymous donor for the donation of £2—2—0 towards the Mahatma Gandhi Memorial Fund.

Among the passengers who sailed for India by the S. S. Karanja on Wednesday, September 5, were, Mr. N. J. Randeria of the United Shipping Co., Durban, and Mr. & Mrs. V. V. Dewan, formerly of Teikamdas Bros. Port Elizabeth and, recently the Director of Bombay Bazaar, Durban.

OBITUARY

We deeply regret to record the death of Mr. N. K. Pillay of Kimberly, which took place on Saturday September 1 at his residence. The funeral which took place on September 3 was attended by a large crowd of people representing all sections of the community. Tributes were paid to him for his many services to the community. The late Mr. Pillay was one of those who took a leading part in the historic Passive Resistance Struggle led by Mahatma Gandhi in 1907-1914. He was an old resident of Johannesburg and had later settled for many years in Kimberley where he had developed a very successful business. Being of an amiable nature he was popular among all who had come in trouble with him. He leaves behind his sorrowing widow and several children and a large number of relatives and friends to mourn his sad loss. We extend to the bereaved our deepest sympathy.

The Jan H Hofmeyr School of Social Work

Johannesburg

Offer a three-year course of study preparing for service as Welfare and Case Workers with Social Agencies and Institutions; as Directors of Recreation and Physical Education; as Secretaries of Social and Community Centres, Y.M.C.A's., and Youth Organisations. Entrance Requirement: the Senior Certificate (Matric.) or equivalent. In only very exceptional circumstances exemption from this requirement may be granted. The Next class will enrol on February 5th, 1952.

Applicants will be required to produce evidence of character as well as academic qualifications.

Prospectus and Application Forms may be obtained from

The Director,
Jan H. Hofmeyr School of Social Work,
Jubille Social Centre,
Eloff St, South.
Johannesburg.

WANTED

First bond £6,000 Bioscope and Cafe Upington, Cape Province. For full particulars apply to—: W. Phillips, Tailor, Upington.

NEW BOOKS

Just Arrived From India

Satyagraha —M. K. Gandhi 12/6
Basic Education —M. K. Gandhi 3/6
An Atheist with Gandhi —G. Ramchandra Rao 3/
Non-Violence In Peace And War (Part II) —M. K. Gandhi 12/6
Pilgrimage To Peace —Pyarelal 12/6
Stray Glimpses Of Bapu —Kaka Kalelkar 5/

To be had from:—
INDIAN OPINION,
Phoenix, Natal.

Sets Of Indian Art Pictures

By Celebrated Indian Artists

Price 8 - including postage.
'INDIAN OPINION,'
P/Bag, Phoenix, Natal.

HINDU DHARMA

By— M. K. Gandhi
Price 10.-

To be had from:
'INDIAN OPINION,'
P Bag, Phoenix, Natal.

"INDIAN AFFAIRS"

(Monthly Journal of the Indian National Congress)

News about our countrymen from all parts of the world.

Write for advertisement rates to:

The Manager "INDIAN AFFAIRS,"
7 Jantar Mantar Road,
NEW DELHI.

Cuticura

ANTISEPTIC
OINTMENT

You will find this world-famous antiseptic Ointment invaluable for cuts, pimples, heat rash, chafing and other irritations of the skin and scalp. It also allays inflammation and brings speedy relief and comfort to sore, tired feet.

Comforts aching FEET!

552

MR. NEHRU'S STATEMENT ON JAPANESE PEACE TREATY

THE following is the text of Prime Minister, Mr Nehru's statement on the Japanese Peace Treaty in the Indian Parliament on August 27.

"The House will be interested to know of the latest developments in regard to the proposed peace treaty with Japan and the government of India's decision thereon."

"The war against Japan ended six years ago. This was followed by the military occupation of Japan which has continued till now. India in common with other powers was interested in putting an end to this unsatisfactory state of affairs and terminating it by a treaty of peace. Owing to differences in approach to this question between different powers little progress could be made.

"The Governments of the United States of America and the United Kingdom thereupon took a lead in drafting the peace treaty with Japan. There were originally two separate drafts which differed materially from each other. Finally some minor changes were incorporated in the United States draft and the government of the United Kingdom accepted it. The United States and the United Kingdom then became joint sponsors of the revised draft treaty and this was communicated to us on 20th July 1951. The Government of India gave careful consideration to this revised draft and communicated their views on 28th July to the United States Government in regard to it. In this reply it was stated that the Government of India were in full sympathy with the underlying object of terminating the war with Japan as soon as possible and admitting her to the community of free sovereign nations. It was pointed out that the other objective of the peace treaty with Japan should be to lessen the existing tension in the Far East and help towards a peaceful settlement of problems affecting that area. In order to satisfy these objectives attention was drawn to some provisions in the draft treaty and certain proposals were made on behalf of the Government of India.

"On August 12, 1951 the Government of India received a reply of the United States Government to their comments. Some Minor variations were made in the original draft but none of the major suggestions put forward by the Government of India were accepted. The government thereupon after careful consideration came to the conclusion that India should not sign the peace treaty or participate in the Sanfrancisco conference. It was further decided that immediately after Japan attained the independent status the Government of India would make a declaration terminating the state of war between India and Japan and later a simple bilateral treaty with Japan should be negotiated.

Throughout the negotiations that have taken place between the two governments on the subject of treaty the Government of India have laid emphasis upon two fundamental objectives: (1) the terms of the treaty should concede to Japan a position of honour, equality and contentment among the community of free nations; (11) they should be so framed as to enable all countries specially interested in the maintenance of a stable peace in the Far East to subscribe to the treaty sooner or later.

"The Government of India have after most careful thought come to the conclusion that the treaty does not in material respects satisfy either of these two criteria.

Condition (1) (a) It is only natural to expect that Japan should desire restoration in full of her sovereignty over the territory of which the inhabitants have a historical affinity with her own people and which she has not acquired by aggression from any other country. Ryuku and Bonin islands fully satisfy this description. Nevertheless the treaty proposes that until the United States Government seek and obtain trusteeship over these islands they should continue to be subject to legislative and administrative control of the United States. It is apparent to the Government of India that such an arrangement cannot but be a source of dissatisfaction to large sections of the Japanese people and must carry a seed of future dispute and possibly a conflict in the Far East.

"(b) The government of India recognise that as a sovereign nations Japan should have a right to make arrangements for her defence as provided in article (5) of the treaty. If in the exercise of this right Japan should decide to enter into defensive agreements with friendly powers no one could reasonably object to this. But the right should be exercised by the government of Japan when Japan has become a truly sovereign nation. The provision in the treaty which suggests that the present occupation forces may stay on in Japan as a part of such defensive agreement is bound to give rise to the impression that the agreement does not represent the decision taken by Japan in full enjoyment of her freedom as a severeign nation. The effect of this, not only on the people of Japan but upon large sections of people in Asia, is bound to be most unfortunate.

"4. Condition (2) As already stated the Government of India attach the greatest importance to the treaty providing that the island of Formosa should be returned to China. The time and manner of such return might be a subject of separate negotiations but to leave the future of the island undetermined in spite of the past international agreements in a document which attempts to regulate the relations of Japan with all the governments that were engaged in the last war against her does not appear to the Government of India to be either just or expedient. *Mutatis mutandis* the same argument applies to the Kurile Islands and to Sakhalin.

"5. For the foregoing reasons the Government of India have decided with regret that they cannot be parties to this treaty. It is their sincere hope that a lasting peace will prevail in the Far East and to that end they will continue to cooperate with the United States and other governments in such a manner as may be open to them consistently with principles on which their foreign policy is based. As a first step to put an end to the state of war between them and Japan and to establish full diplomtic relations with that country.

"6. It has already been announced that the conference convened at San Francisco to consider the draft peace treaty with Japan will not be open to negotiations though the attending governments will be free to state their views on the treaty. The Government of India feel that the statement of their views on the treaty contained in their reply should be adequate to clarify their own position. It is their intention, if the United States Government have no objection, to communicate this reply to their own parliament which is now in session on August 27. Once the document has been published it will be available for information of the conference and the Government of India will be glad if the Government of the United States which act as host to the conference will have this reply circulated to its members As for the reasons already stated the Government of India will be unable to sign the treaty and they think it is not necessary for them to send representatives to it."

"I might add that we have received replies to this communication from the Governments of United States and of the United Kingdom expressing regret at our decision not to sign the proposed treaty."

The Prime Minister Mr. Nehru also said, "I regret that a premature release of our reply as well as a part of other communications has unfortunately already taken place from other countries"

"Gold Medal" Quality

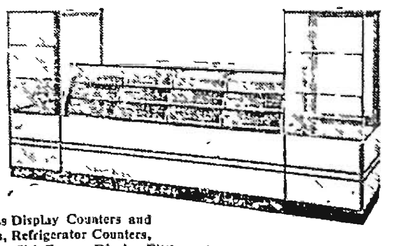

High-Class Display Counters and Showcases, Refrigerator Counters, Wall Units, Fish Fryers, Display Fittings etc.

NEW ILLUSTRATERD CATALOGUES ON APPLICATION

ASSOCIATED SHOPFITTERS LTD.

Incorporating Excelsior Shopfitters, Ltd., S.A. Shopfitters, Ltd.
Exhibit awarded Gold Medal, Rand Easter Show
101 MARSHALL ST (facing Escom House)
Phone 33-4211/2 Johannesburg. P O Box 6501

ઇન્ડિયન ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે
સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.

પુસ્તક ૪૯ મું—અંક ૩૬ | શુક્રવાર તા. ૭ સપ્ટેમ્બર, ૧૯૫૧. | છુટક નકલ પેની.૬

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર સપ્ટેમ્બર તા. ૭, ૧૯૫૧.

સમયસરનું પગલું

યુનીયન સરકારની એપાર્ટહેડની કુટીલ નીતીના સંબંધમાં, અકટોબરમાં સ્ટારબરો ખાતે મળનારી બ્રીટીશ મજુર પક્ષની પચાસમી વાર્ષિક પરિષદ શું કરવાની છે તેની ટુંક સમયપર દુનીયાને જાણ કરવામાં આવી હતી. તેના સુચવાયેલાં પગલાંની સાઉથ આફ્રીકાના અંગ્રેજ અખબારોએ પણ સખ્ત ટીકા કરી હતી અને એ પગલાંને સાઉથ આફ્રીકાની ખાનગી બાબતમાં વિના હક માથું મારવાનાં ઉદ્ધતાઈ ભરેલાં પગલાં તરીકે વખોડી કાઢવામાં આવ્યું હતું. અમે જાણીને ખુશી થઇએ છીએ કે એથી બ્રીટીશ મજુર પક્ષ પોતાના ઇરાદાઓમાંથી ડગ્યો નથી. આગામી પરિષદના કાર્યક્રમમાં મુકવામાં આવેલા ઠરાવો અને બોર્નમથવેસ્ટની શાખાએ સુચવેલો સુધારો પરિસ્થિતિને લાયક અને સમયસરના છે. કોઈ પણ સુવિચારી માણસ જે સાઉથ આફ્રીકામાં તેમજ મધ્ય આફ્રીકાના પ્રદેશોના સુચવાયેલાં ફેડરેશનના બારામાં બની રહેલા બનાવોથી વાકેફ છે તેને તેની સામે વિરોધ ઉઠાવવાને કશું કારણ હોઈ નહિ શકે. સાઉથ આફ્રિકામાં, કંઇ નહિ તો, સ્થિતિ દિન પર દિન સવેગે બગડવા લાગી છે. નેશનલીસ્ટ પાર્ટી પોતાની વાણી તેમજ વર્તનમાં વધારેને વધારે ઉગ્ર બનવા લાગી છે. તેનું છેલ્લું પગલું એ છે કે, સાઉથ આફ્રીકામાં કેથલીકધર્મનો પ્રચાર તે સહન કરવા માગતી નથી કારણ કે તેની દ્રષ્ટિ ઉદાર છે, જે વસ્તુ સત્તા ધરાવી રહેલા ઉપ્ણ વિચારના નેશનલીસ્ટોને રૂએ તેવી નથી.

કેટલાક લોકો માને છે કે રાજકારણમાં ધર્મને કશું સ્થાન નથી. પરંતુ હાલના રાજયકર્તાઓ તો રાજકારણમાં ધર્મને જોસભેર દાખલ કરી રહ્યા જણાય છે, પરંતુ પોતાના હેતુને માફક આવતો હોય તેટલેજ દરજ્જે. ધર્મના સિદ્ધાંતોનો તેઓની ઇચ્છાઓ અને તરંગોને રૂચે એ રીતે તેઓ મરડી મચડીને અર્થ કરી રહ્યા છે. એ કંઈ ધર્મ નહિ કહેવાય પરંતુ અધર્મ કહેવાય અને જયાં અધર્મ પ્રવર્તે છે ત્યાં તે અધર્મ કરનારા લોકોની પડતી દશા સુચવે છે.

અમારી એવી દ્રઢ માન્યતા છે કે રાજકારણ અને ધર્મ સાથો સાથજ રહેવાં જોઈએ. ધર્મને જો ફેંકી દેવામાં આવે તો દુનીયાનો અંત આવશે. ઘાસનું એક તણુખલું પણ ઈશ્વરની કૃપા વિના હલતું નથી. પાર્લામેન્ટમાં ભલે ગમે તે કરવામાં આવતું હોય પરંતુ ઈશ્વરના આશિર્વાદ માગ્યા પહેલાં તેનાં કાર્યનો આરંભ કરવામાં આવતો નથી. પરંતુ પોતાના હેતુને માફક આવે તે રીતે ધર્મને મરડી નહિ શકાય. ધર્મને માફક આવે એવો પોતાનો હેતુ હોવો જોઇએ. જુદા જુદા પંથો એ ધર્મ નથી. એ જો ધર્મ ગણાય તો સામ્યવાદ અને મુડીવાદ જે રીતે આજે ચાલી રહ્યાં છે તે પણ ધર્મ ગણાય. અમુક મુખ્ય સિદ્ધાંતો સઘળા ધર્મોમાં સમાન રહેલા છે. જે ધર્મ માનવ ગૌરવને માન આપનારો નથી એ ધર્મજ નથી. યુનીયન સરકારની એપાર્ટહેડની નીતી માનવ ગૌરવને માન આપનારી નથી. વર્ણાંધતામાં તે પોતાનું સઘળું ભાન ભુલી જવા લાગી છે. અધર્મને એટલે કે આત્મનાશને માર્ગે તે જઇ રહી છે. એવી વલણની બહારની દુનીયા ટીકા કરે તેમાં દુઃખ લગાડવાથી અને બીજાની ખાનગી બાબતોમાં માથું મારવાનો કોઇને હક નથી એવો બચાવ કરવાથી કશું નહિ વળે. ખરી રીતે તો એ શરમાવનારી બાબત ગણાવી જોઇએ. પોતાનો અપરાધ છુપાવવાને કોશીશ કરવી અને તેને માટે કોઇ ઠપકો આપે તેનું માઠું લગાડવું તેમાં શરમ રહેલી છે. નમ્રતાપુર્વક પોતાનો અપરાધ સ્વિકારી લેવામાં અને તેને સુધારવાનો પ્રમાણીકપણે, સત્યપણે અને ખરા દિલથી પ્રયત્ન કરવામાં શરમ રહેલી નથી.

આફ્રીકાના બીન-ગોરા લોકો આજે નાસીપાસ અને નીરાશ થઇ ગયા છે. આથી કોઈ પણ ખુણામાંથી લાગણીનો અવાજ તેઓને હીંમત આપનારો થઈ પડે છે. એથી તેઓ તિરસ્કારને પાત્ર ઠરતા નથી. પરંતુ દયાને પાત્ર ઠરે છે. તેઓ નિરાધાર દશામાં આવી પડેલા છે અને પોતાના ઘરમાંજ જો કોઇ દાદ નહિ દેતું હોય તો પોતાનો આર્ત્તનાદ તેઓએ બહાર સંભળાવવો રહ્યો. આથી બ્રીટીશ મજુર પક્ષનું પગલું અમને ઘણુંજ વાસ્તવિક અને સમયસરનું લાગે છે. આફ્રીકાના બીન-ગોરા લોકોને તે નિર્જળ ભુમીમાં જળસમાન થઇ પડયું છે. અને તે ફળદાયી નીવડે એવી તેઓની હાર્દિક પ્રાર્થના છે.

નોંધ અને સમાચાર

ડંડીના મેજીસ્ટ્રેટ પોતાના વર્તનથી પોતાની વાણીને ખોટી પાડે છે

એક નેટીવને ઉશ્કેરણી કરવા માટે ગુનેગાર ઠરાવી સજા કરતાં ડંડીના મેજીસ્ટ્રેટ મી. ટી. એલ. ગાબાએ કહ્યું કે: "હું ઘણો દિલગીર છું કે તું આ પ્રમાણે બોલ્યો કારણ તું કેળવણી પામેલો છે અને તારે જાણવું જોઇએ કે સાઉથ આફ્રીકાની કોર્ટો આખી દુનીયામાં સૌથી ન્યાયી અને અદલઈન્સાફ આપનારી છે.". નેટીવ ફ્રેડરીક ઇલીયટ મ્કવાટીની સામે એવો આરોપ મુકવામાં આવ્યો હતો કે વેશબેંકમાં એક જાહેર સભામાં તે એવું બોલ્યો હતો કે પોલીસથી લઇને મેજીસ્ટ્રેટ અને જડજ સુધી કોઇની પાસે નેટીવને માટે ન્યાય નથી કારણ સઘળા અધિકારીઓ ગોરા છે મ્કવાટીને એક મહિનાની સખ્ત મજુરી સાથની કેદની સજા બે વર્ષ માટે મોકુફ રાખવામાં આવી હતી.

આ સજાને ટુંક મુદતપર દુગેલો ફેરીની મેજીસ્ટ્રેટ કોર્ટમાં ત્રણ ગોરા પોલીસ સારજન્ટોને ત્રણ નેટીવોપર ઘાતકી હુમલો કરવાના નવમાંથી સાત મુદ્દાપર ગુનેગાર ઠરતાં કરવામાં આવેલી પા. ૧ ના દંડની અથવા સાત દિવસની કેદની સજા સાથે સરખાવો અને પછી વિચાર કરો કે ઉપલા કેસમાં નેટીવે કરેલી જણાવેલી ટીકાને માટે કંઇક વાજબીપણું હતું કે નહિ. તેના પર કદાચ એવો આરોપ મુકી શકાય કે સામાન્ય રીતે બધાના ઉપર દોષ મુકવાની તેણે અતિશયોક્તિ કરી. પરંતુ એવી અતિશયોક્તિનો દોષ ઘણીવાર અધિકાર ધરાવતા જવાબદાર લોકો પણ શું નથી કરતા? અમારી સાધારણ સમજ મુજબ આ કેસ કોર્ટ સમક્ષ લાવવા જેવોજ ગણાય કે કેમ એ વિષે શંકા છે. અમને તો લાગે છે કે ડંડીના મેજીસ્ટ્રેટે કહેલી વસ્તુ પોતાના વર્તનથી પોતેજ ખોટી પાડી છે.

નેટીવોની લાગણીઓની અવગણના થવી નહિ જોઇએ

ન્યાસાલેન્ડની ઘણી ખરી યુરોપીયન સંસ્થાઓ તરફથી સેન્ટ્રલ આફ્રીકાના ફેડરેશનના સવાલપર પોતાની સમક્ષ રજુ કરવામાં આવેલા નિવેદનના જવાબમાં કોલોનીયલ સેક્રેટરી મી જેમ્સ ગ્રીફીથ્સે લીબેમાં જણાવ્યું હતું

કે, સુખી કોમો ત્યારેજ ઉભી કરી શકાશે જ્યારે યુરોપીયનો અને નેટીવો વચ્ચે ભાગીદારીના ધોરણે કામ લેવામાં આવશે. જોહુકમીથી ઉભા નહિ કરી શકાય તેમ ટકાવી રાખી પણ નહિ શકાય. નેટીવોને એજ બાબતનો ભય રહ્યો છે. મી. ગ્રીફીથ્સે કહ્યું કે, નેટીવોના ભયને અવગણવામાં આવવો નહિ જોઇએ. આજે સર્વત્ર રાષ્ટ્રવાદ જાગૃત થવા લાગ્યો છે. આ પણે યાદ રાખવું ઘટે છે કે એજ રાષ્ટ્રવાદે યુરોપના ઘડતરમાં અને આપણા પોતાના દેશના ઘડતરમાં ઓછો ભાગ ભજવેલો નથી. એ લાગણીને અટકાવી નહિ શકાય. દુનીયાના ઇતિહાસમાં કોઇથી અટકાવી શકાઇ નથી. અને જેઓએ અટકાવવાનો પ્રયત્ન કર્યો છે તેઓને તેની ભારે કીંમત આપવી પડી છે. મી. ગ્રીફીથ્સે સુચવ્યું કે ન્યાસાલેન્ડ અને ગોલ્ડ કોસ્ટ વચ્ચે લોકોએ અવરજવર કરવી જોઇએ. ગોલ્ડ કોસ્ટનું બંધારણ કેવું કામ કરી રહ્યું છે એ ન્યાસાલેન્ડના લોકોએ જોવાની જરૂર છે.

ન્યાસાલેન્ડના હબસીઓએ ફેડરલ કાઉન્સીલમાં સધર્ન રોડેસીયાને મોટું પ્રતિનિધિત્વ આપવાનું ધારવામાં આવેલું છે અને એશીયાટીકોને કશું નહિ આપવાનું ધારવામાં આવ્યું છે તેનો વિરોધ કર્યો હતો. તેઓએ કહ્યું કે ફેડરલ કાઉન્સીલમાં કેળવણીની સંસ્થાઓ સઘળી જાતીઓ માટે ખુલ્લી રહેવી જોઇએ.

ડૉ. ડી. એફ. મલાનપર શ્રી. મણીલાલ ગાંધીનો પત્ર

યુનીયનના વડા પ્રધાન ડૉ. ડી. એફ. મલાનપર શ્રી. મણીલાલ ગાંધીએ ઓગસ્ટ તા. ૨૦ મીના નીચે પ્રમાણે પત્ર મોકલ્યો હતો:

સાહેબ,

આ પત્ર લખતાં મારાં હૃદયને દરદ થઇ રહ્યું છે. નાટાલના આ સુંદર પ્રાંતમાં, જ્યાં ઇશ્વરે સુખ અને શાંતી પ્રવર્તે એમ ઇચ્છ્યું હતું ત્યાં બેઠાં હું દરદ સાથે જોઇ રહ્યો છું કે ઇશ્વરે સરજેલા માનવીઓ મારી આસપાસ દુઃખી થઇ રહ્યા છે અને પાપ પ્રવર્તી રહ્યું છે. મારૂં પોતાનું અંતર મેં તપાસ્યું છે અને મને આનંદ થાય એવું કશું નથી જોતો. ઇશ્વરેચ્છા શું હશે એ જાણવાને મેં ઉપવાસો પણ કર્યા હતા.

ઇશ્વરેચ્છા એવી હોય કે, લોકોએ એક બીજાને તિરસ્કારવા અથવા માન વજીવોને ડંખે એવા કાયદા કરવા એ હુ માની શકતો નથી. મારે નમ્રતા પુર્વક જણાવવુ જોઇએ કે સરકારની નીતી માનવ જીવોને ડંખે તેવી છે. એપાર્ટહેડની નીતી માનવીઓનો સંપુર્ણ આર્થિક અને રાજકીય ક્ષેત્રમા વિકાસનો હક છીનવી લેનારી છે એટલુજ નહિ પરંતુ ઇશ્વરના સંતાનો તરીકે તેઓના વ્યક્તિત્વ અને આધ્યાત્મિક તત્વના સંપુર્ણ વિકાસ કરવાના હકનો પણ નિષેધ કરનારી છે અને તેઓને તિરસ્કાર અને નિરાશાને માર્ગે ઘસડી જનારી છે.

સાહેબ, એક તરફથી આપ આપની શકતીઓ ઇશ્વરમાં નહિ માનનારા સામ્યવાદને કચડી નાખવામાં રોકી રહ્યા છો જ્યારે બીજી તરફથી આપની એપાર્ટહેડની નીતી માણસને ઇચ્છે યા નહિ તો પણ સામ્યવાદ તરફ ખેંચી લઇ જનારી છે. સામ્યવાદ ફેલાતો અટકાવવાનો અને ગોરા અને તેના સુધારા પ્રત્યેનું માન પુનઃસંપાદન કરવાનો માર્ગ માત્ર એકજ છે અને તે વધારે ઉદાર અને ખ્રીસ્તી ધર્મપર રચાયેલી નીતી ગ્રહણ કરવાનો છે. ઇશ્વરની આ ભુમીપર તેમાં વસી રહેલો પ્રત્યેક પ્રત્યેક માનવી સુખશાંતીથી જીવી શકે તેટલી જગ્યા પડેલી છે. આજે સરકારનો બીન-ગોરાને લાગુ પડતો પ્રત્યેક કાયદો બીન-ગોરા પ્રત્યેના તેના તિરસ્કારના પ્રતીક સમાન ભાસી રહ્યો છે.

સાઉથ આફ્રીકાના ધર્મસ્થાનમાંથી એક વખત નીચેના બોધપ્રદ વચનો ઉચ્ચારવામાં આવ્યા હતા: શું આપણે એ શીખ્યા નથી કે, માનવીઓને સંપુર્ણ અને સ્વતંત્ર જીવન જીવવાની તકો નકારવામાં આવે છે ત્યારે તે તિરસ્કાર અને તકરારના ભાવિ સોધનો થઇ પડે છે અને પાપનું કુંડાળું સદા વધતું જાય છે? રાજ્ય કરતા રાજ્યદ્વારી પક્ષની કસોટી એ છે કે, "જેવું વર્તન માણસો પાસેથી તમે ઇચ્છો તેવુજ તેઓ પ્રત્યે તમે બતાવજો" એ પ્રાથમીક ધર્મ સુત્રનું તે ટલે અંશે પાલન કરે છે.

સરકારની એપાર્ટહેડની નીતી, જે આગ્રહપુર્વક અમલમાં મુકાઇ રહી છે, તે બીન-ગોરાઓની લાગણીઓ અત્યંત દુભવી રહી છે. તેઓની ચામડીના રંગ અને તેઓની નીતીના કારણે તેઓને હલકામાં હલકા અંગ્રેજો કરતાં પણ નીચો દરજ્જો આપવામાં આવ્યો છે. આ હું વાજબી કે ન્યાયી ગણી શકતો નથી. મારૂં તો માનવું છે કે એથી બીન-ગોરાનુંજ નહિ પરંતુ ગોરાનું પણ નૈતિક અને આધ્યાત્મિક પતનજ થશે.

સાહેબ, હું સાઉથ આફ્રિકાનો એક કાયદાને વફાદાર નાગરીક છું, પરંતુ ઇશ્વર જે રાજાઓનો પણ રાજા છે અને આખી સૃષ્ટિનુ તંત્ર જેના હાથમાં છે, તેને સૌથી પર માનનારો હોઇ જે કાયદા ઇશ્વરના નૈતિક કાયદાની સદંતર વિરૂદ્ધ છે તેવા કાયદાને શરણ કેમ થવાય એ હું જોઇ શકતો નથી.

ત્યારે એવા એક જખમી માણસની ફરજ શું હોઇ શકે? મારે અત્યંત નમ્રપણે કહેવું જોઇએ કે, ઇશ્વરના વધારે ઉચ્ચ કાયદાને માન આપીને તેણે અન્યાયી અને અનીતી ભરેલા કાયદાનો અનાદર કરી તેની જે કંઇ પણ સજા હોય તો ભોગવી લેવી જોઇએ. સ્વમાનને સૌથી પર ગણનારા પ્રત્યેક માનવીની તેમ કરવાની ફરજ છે એમ હું માનું છું. અને તેમ કરીને તેણે પોતાના વિરોધી પ્રત્યે તિરસ્કાર કરવો કે તેનું બુરૂં ઇચ્છવું નહિ જોઇએ. પરંતુ પ્રાર્થના કરી સ્વેચ્છાએ વહોરી લીધેલાં દુઃખો વડે તેનો હૃદય પલટો કરવાનો પ્રયત્ન કરવો જોઇએ.

સાહેબ, અત્યંત નમ્રપણે અને આપના પ્રત્યે સંપુર્ણ માન સાથે આ વર્તુ કરવાની મેં મારી જવાબદારીના સંપુર્ણ ભાન સાથે પ્રતિજ્ઞા કરેલી છે જેની આપને જાણ કરવાની હું મારી નમ્ર ફરજ સમજું છું.

આપનો વાંધો છે એવું આપની તરફથી જાણવામાં નહિ આવે તો આ પત્ર હું અખબારોમાં પ્રસિદ્ધ કરવા ઇચ્છું છું.

સાહેબ, અંતમાં એક ખ્રીસ્તી ધર્મ ગુરૂ તરીકે આપને એક નમ્ર અને હાર્દિક વિંનતિ કરવાની હું ધૃષ્ટતા કરી શકું કે, આપે આપની સરકારની નીતીની ઇશુખ્રીસ્તના શિક્ષણની દ્રષ્ટિએ પુનઃતપાસ કરવી જોઇએ.

આપની જાણ માટે આ સાથે એપ્રીલમાં મારા ઉપવાસ વખતે મેં કરેલા નિવેદનની નકલ મોકલું છું.

હું છું, આપનો આજ્ઞાન્કિત સેવક
(સહી) મણીલાલ ગાંધી.

ડૉ. મલાનનો જવાબ

ઉપલા પત્રનો ઓગસ્ટ તા. ૨૫ મીના ડૉ. મલાનના ખાનગી સેક્રેટરી તરફથી લખાયેલો નીચે પ્રમાણેનો જવાબ તા. ૨૯ મીના મળ્યો હતો:

"વહાલા સાહેબ,—નામદાર વડા પ્રધાન જણાવવાની મને સુચના કરે છે કે આપનો ઓગસ્ટ તા. ૨૦ મીનો પત્ર તેમને મળ્યો છે અને તેની વીગતોની તેમણે રસપુર્વક નોંધ લીધેલી છે."

યુનાઇટેડ પાર્ટી અને હર્ટઝોગ નેશનલીસ્ટ પાર્ટી

બીન-ગોરા પ્રત્યેની નીતીની સરખામણી

જોહાનીસબર્ગના 'સ્ટારે' નેશનલીસ્ટ અને યુનાઇટેડ પાર્ટીઓની બીન-ગોરાઓ પ્રત્યેની નીતી શું છે તેનો મુકાબલો કરવા તેના પ્રતિનિધિઓ સમક્ષ પંદર પ્રશ્નો મુકયા હતા.

બન્ને પાર્ટીઓના હેતુઓ ઘણે દરજ્જે સરખા છે પરંતુ તેઓની રીત અમુક દરજ્જે જુદી છે. નેશનલીસ્ટોના જવાબો કાયદાના અર્થથી અને જબરદસ્તીથી તંત્ર ચલાવવાપર ભાર મુકે છે; યુનાઇટેડ પાર્ટી શાસીતોને મતાધિકાર હોય યા નહિ છતાં તેઓની સંમતીથી તંત્ર ચલાવવાપર ભાર મુકે છે.

નીચે પ્રમાણે બન્ને પાર્ટીઓને પુછાયેલા સવાલો અને તેઓના જવાબો છે.

(૧) તમે સઘળી જાતીઓને માટે વસવાટના ઇલાયદા લત્તા સ્થાપવાના પક્ષમાં છો?

યુ. પા.: હા.

હ.ને. પા.: હા.

(૨) તે કઇ રીતે અમલમાં મુકશો?

યુ. પા.: પ્રત્યેક સ્થાનિક સત્તાના લત્તામાં વસતી જાતીઓની સાથે મસલત કરી તેઓની સાથે કરારથી વ્યક્તીગત કરારને જરૂર જણાય તો કાયદાથી સુદૃઢ કરીને.

હ.ને. પા.: ગ્રુપ એરીયાઝ એક્ટથી અને ભવિષ્યની શહેરની રચનામાં એપાર્ટહેડની નીતી અમલમાં મુકીને.

સામાજીક ઇલાયદાપણું

(૩) તમે સામાજીક ઇલાયદાપણાના પક્ષમાં છો? એટલે કે, લગ્ન, શિક્ષણ, ધર્મ અને રમતગમતમાં?

યુ. પા.: હા.

હ.ને. પા.: હા. ગોરા અને બીન-ગોરાઓ વચ્ચે અને બની શકે ત્યાં સુધી કલર્ડો, નેટીવો અને હીંદીઓ વચ્ચે.

(૪) એ કેવી રીતે નિભાવી શકશો?

યુ. પા.: લગ્ન અને સ્ત્રી પુરૂષ વચ્ચેનો સંબંધ કાયદાથી સંતોષકારક રીતે નીયમીત કરી નહિ શકાય. તે અને બીજા સામાજીક સંબંધો પહેલાંની જેમ જાતીઓના ખાસીયત; બુદ્ધિ અને સામાજીક ગૌરવપર મુકી દેવાં પડશે. શિક્ષણ મદદરૂપ થઇ પડશે.

હા.ને. પા.: આપણી નિશાળોમાં અને ડચ રીફોર્મ્ડ ચર્ચોમાં અત્યારે તે નિભાવી રાખવામાં આવ્યું છે. બીજા સંબંધોપર અંકુશ મુકવાને જરૂરી કાયદા થયા છે.

ઉદ્યોગમાં વર્ણભેદ

(૫) ઉદ્યોગમાં વર્ણભેદ તમે ચાલુ રાખશો?

યુ. પા.: હા, પરંતુ જુદા જુદા ધંધાઓમાં માલીકોના યુનીયનો સાથે કરારથી તેનું ધોરણ ઉંચું કરવામાં આવશે કે જેથી બીન-ગોરાઓની ઉત્પાદન શકિત અને કમાવાની શકિત માં વધારો થાય.

હ.ને.: પા. હા.

(૬) આગળ વધેલા નેટીવોને પોતાની કોમોની બહાર કંઇ તકો મળવી જોઇએ કે નહિ?

યુ.પા.: આર્થીક રીતે, હા. તેનો નિર્ણય લાયકાતપરથી થશે. સામાજીક રીતે, અમારો જવાબ (૩) જુઓ અને રાજકીય રીતે, અમારો જવાબ (૧૪) જુઓ.

હ.ને.પા.: હા, જ્યાં તેઓની સેવાઓની બીજી કોમોમાં જરૂર હશે ત્યાં, પરંતુ જો તેઓના પોતાના લોકોના હિતનું હશે અને એપાર્ટહેડ ની નીતી સાથે અથડાતું નહિ હોય તો.

નેટીવ રીઝર્વો

(૭) નેટીવ રીઝર્વોને તમે સઘળા બાન્ટુઓનું રાષ્ટ્રિય વતન બનાવવાના પક્ષમાં છો?

યુ.પા.: સઘળા બાન્ટુઓનું નહિ એ હવે શકય નથી. તેને માટે પુરતી જમીન નથી.

હ.ને. પા.: હા.

(૮) એમ હોય તો, કોમો અને ઉદ્યોગોને માટે પુરતા બાન્ટુ મજુરો શી રીતે મેળવી શકશો?

યુ.પા.: આ સવાલ રહેતો નથી. તેઓને શહેરોમાં તેમજ ગ્રામોમાં સ્થાયી વસતી હોવી જોઇએ. હ. ને પા.: નેટીવોને ગોરી કોમોમાં નોકરો તરીકે આવવા દેવામાં આવશે પરંતુ કોઈ જાતના રાજકીય હકો નહિ ભોગવી શકે.

બાન્ટુ ઉદ્યોગો

(૯) બાન્ટુ રીઝર્વોમાં તમે ઉદ્યોગો સ્થાપવાના પક્ષમાં છો?

યુ પા.: હા, જ્યાં સુધી તેઓ યુનીયનના આર્થીક તંત્રમાં ભળી જઇ શકતા હોય અને કુત્રીમ રીતે અહીં તહીં ઉભા થઇ સ્થાપિત ઉદ્યોગો સાથે ગેરવાજબી હરિફાઇ કરી રહ્યા નહિ હોય ત્યાં સુધી.

હ.ને. પા: હા.

(૧૦) જો તેમ હોય તો, તેને માટે મુડી કોણ પુરી પાડશે?

યુ.પા.: એ સવાલ ઉપસ્થિત થતો નથી જો ઉદ્યોગ સારો અને લાભકારક હશે તો કોઇ પણ બીજા ઉદ્યોગને વિષે થાય છે તેમ તેને માટે પણ મુડી મળી રહેશે.

હ.ને. પા: રાજ્ય અને વધારામાં નેટીવોની મુડીનો તેને માટે ઉપયોગ કરવામાં આવશે.

(૧૧) બહારથી આવતી મજુરીએ સ્થાયી ગ્રામ્ય તેમજ શહેરોની કોમો માટે જગ્યા કરવી જોઈએ કે નહિ?

યુ.પા.: હા, ધીમે ધીમે અને વ્યહાર રીતે થઈ શકે ત્યાં સુધી.

હ.ને. પા.: બન્ને એકબીજાની પુરતી કરનારી હોવી જોઇએ. યુરોપના લગભગ સઘળા દેશોમાં બહારથી આવેલી મજુરી હોય છે.

ઘરો બાંધવાનો ખરચ

(૧૨) બાન્ટુઓને માટે શહેરોમાં ઘરો બાંધવાનો અને ટ્રાન્સપોર્ટનો ખરચ કોને ઉઠાવવો જોઇએ?

યુ.પા.: મુળમાં સ્થાનિક સત્તાઓ, સરકાર અને ઉદ્યોગોએ. અંતમાં બાન્ટુઓ એવી સ્થિતિમાં મુકાવા જોઇએ કે જેથી કેટલોક અથવા બધો ખરચ તેઓ જાતેજ પુરો પાડી શકે.

હ.ને. પા.: લાગતાવળગતા સૌએ, એટલે કે, રાજ્ય, સ્થાનિક સત્તાઓ, ઉદ્યોગો અને નેટીવોએ ફાળો આપવો જોઇએ.

(૧૩) સ્થાનિક તંત્રમાં શહેરના બીન-ગોરાઓને કંઈ પણ અવાજ હોવો જોઇએ કે નહિ?

યુ.પા.: હા. તેઓના પોતાના શહેરી લત્તામાં. પ્રાંતિક—કાઉન્સીલોની સાથે મસલત કરીને અને તેના અંકુશ હેઠળ.

હ.ને. પા.: માત્ર તેઓના લોકેશનો માંજ, જ્યાં તેઓને પોતાની જુદી સ્થાનિક સત્તા હોવી જોઇએ.

રાજકીય હકો

(૧૪) જુદી જુદીં જાતીઓ માટે તમે જુદાં કે સમાન પ્રતિનિધિત્વના પક્ષમાં છો?

યુ.પા: હાલ અમે નેટીવો માટે ૧૯૩૬ માં મતાધિકાર વિષે થએલી સમાધાનીના પક્ષમાં છીએ અને કલર્ડો ને સામાન્ય મતપત્રક ઉપર મુકવા જોઇએ.

હ.ને. પા.: ગોરા, નેટીવો અને કલર્ડો માટે ઇલાયદું રાજકીય પ્રતિનિધિત્વ હોવું જોઇએ.

(૧૫) બીન-ગોરાઓને ગોરાની યુનીવર્સીટીઓમાં દાખલ કરવા જોઇએ કે નહિ?

યુ.પા.: હા. બીન-ગોરી યુનીવર્સીટીઓ પણ એટલીજ સારી સ્થપાવી જોઇએ પરંતુ સારી સમજુતીને ખાતર પ્રત્યેક જાતીના નેતાઓએ એકબીજા સાથે ભળવું જોઇએ અને તેથી ગોરાની યુનીવર્સીટીના દ્વાર બીન-ગોરાઓ માટે બંધ થવા નહિ જોઇએ.

હ.ને. પા.: ના. બીન-ગોરાઓ માટે જુદી યુનીવર્સીટીઓ હોવી જોઇએ.

હ. ને. પા. આથી કહે છે કે ગોરાના ક્ષેત્રમાં બીન-ગોરાને કોઇ પણ જાતના રાજકીય હકો નહિ આપવામાં આવે પરંતુ આખરે તેઓના પોતાના લત્તાઓમાં સંપુર્ણ રાજકીય હકો આપવામાં આવશે.

ઈલાયદાં બંધારણો

યુનાઇટેડ પાર્ટી નેટીવ રેપ્રેઝેન્ટેટીવ કાઉન્સીલના સભ્યો વધારવા અને બીન-ગોરાઓની સ્થાનિક કાઉન્સીલોનું પ્રતિનિધીત્વ ધરાવનારી એક મધ્યસ્થ કાઉન્સીલ સ્થાપવા તઇયાર છે. નેશનલીસ્ટ પાર્ટીએ નેટીવ રપ્રેઝેન્ટેટીવ કાઉન્સીલને નાબુદ કરી છે અને નેટીવ સ્થાનિક સત્તાઓને માટે મધ્યસ્થ કાઉન્સીલ સ્થાપવાની વીરૂદ્ધ છે.

યુનાઇટેડ પાર્ટી ગોરાના રાજકીય અને આર્થીક બંધારણમાં નેટીવોને ભેળવી દેવાની પોતાની નીતીને માટે ફેગન કમીશનના રીપોર્ટનું ધોરણ સ્વિકારવા તઇયાર છે.

હ. ને. પા. માને છે કે ગોરા અને નેટીવો માટે રાજકીય અને આર્થીક બંધારણો જુદાં સ્થાપવાથીજ એક રાગ સાધી શકાશે.

યુ.પા. અને હ.ને. પા.ની વર્ણભેદની નીતી વચ્ચે મુખ્ય તફાવતો

નેશનલીસ્ટ અને યુનાઇટેડ પાર્ટીની વર્ણભેદની નીતી વચ્ચે મુખ્ય તફાવતો શું રહ્યો છે? આ પ્રશ્ન જોહાનીસબર્ગના 'સ્ટારે' બન્ને પાર્ટીઓના પ્રતિનિધીઓને જુદા પુછ્યા હતા. તેના જવાબ નીચે પ્રમાણે છે:

યુનાઇટેડ પાર્ટી

અમે માનીએ છીએ કે ગોરાનો સુધારો તેના ગુણ પરથીજ ટકાવી રાખી શકાશે અને નહિ કે અન્ય જાતીઓપર દમનનીતી ચલાવીને અથવા કાયદાથી અથવા કરીને.

યુનાઇટેડ પાર્ટી બીન-ગોરાને ભયરૂપ નથી ગણતી પરંતુ મુડી રૂપ ગણે છે. અને તેથી ગોરાના અણગમાનો બીન-ગોરાની વીરૂદ્ધ લાભ લેવા તે કદી તઇયાર નથી થઇ.

બીન-ગોરાઓના આર્થીક વિકાસ ગોરાના ભોગેજ થઇ શકે એમ અમે નથી માનતા અમે માનીએ છીએ કે બીન-ગોરાના આર્થીક વીકાસમાંજ ગોરાનો પણ વીકાસ રહેલો છે.

સંપુર્ણ ઇલાયદાપણું આદર્શરૂપ ભલે હોય પરંતુ તે અશકય છે અને તેના સંપુર્ણ અમલ વિના ઇલાયદાપણું (એપાર્ટહેડ) કેવળ દમન કરનારૂં છે કારણ બીન-ગોરા પ્રત્યે તે સંપુર્ણ ઇલાયદાપણું સિદ્ધ કરવું શકય છે એવા ખોટા ખ્યાલથી વર્તે છે.

પરંપરાથી ચાલતું આવેલું સામાજીક ઇલાયદાપણું જેમાં ગોરા અને કાળા લોકો બન્ને સૈકાઓથી માનતા આવેલા છે, તે બીન-ગોરાઓને દેશમાં ભાગીદારી આપવાથી અને તેઓની પ્રગતી કરવાથી ટકાવી રાખી શકાશે. તેઓને બહાર રાખવામાં આવેલા છે એવું વર્તનબતાવવાથી નહિ

ફેગન કમીશને કહ્યું હતું તેમ: "આપણને તેઓની જરૂર છે અને તેઓને આપણી જરૂર છે."

નેશનલીસ્ટ પાર્ટી

યુનાઇટેડ પાર્ટી જ્યારે સઘળી જાતીઓને ભેળવી દેવાની અને બીન-ગોરાઓને ગોરી કોમમાં રાજકીય હકો આપવાની વલણ ધરાવે છે ત્યારે નેશનલીસ્ટ પાર્ટી જાતીઓના ઇલાયદાપણામાં અને બીન-ગોરાઓને ગોરાઓમાં બીલકુલ રાજકીય હકો નહિ આપવામાં માને છે.

યુનાઇટેડ પાર્ટી કેળવણીની લાયકાતના ધોરણે ઇલાયદાપણામાં માને છે જ્યારે હ. ને. પાર્ટી વર્ણના ધોરણે ઇલાયદાપણામાં માને છે.

સઘળા સુધરેલા લોકોને રાજકીય હકો આપવામાં આવશે તો આખરે બીન-ગોરાનું ગોરા પર વર્ચસ્વ સ્થપાશે. તેઓને ગોરાના નેતૃત્વથી સંતોષ નહિ થાય. જેમ હીંદ, બર્મા, ઇન્ડોનેસીયા, ગોલ્ડ કોસ્ટ અને હવે નાયજીરીયામાં થયું છે.

ઓગસ્ટ માસનો મહીમા

"ઓગસ્ટ" શબ્દના બે અર્થો અંગ્રેજીમાં થાય છે. એક અર્થ છે ઉન્નત, બીજો અર્થ થાય છે કે આઠમો માસ. તે વરસનો આઠમો માસ છે. જગ વિખ્યાત જુલિયસ સીઝરનો પૌત્ર રોમન સમ્રાટનો સૌથી પહેલો સમ્રાટ "ઓગસ્ટસ" હતો. એનું નામ મહીનાને આપવામાં આવ્યું છે. તેના જીવનની ઘણી મહત્વપુર્ણ ઘટના આ માસમાં બનવા પામી હતી અને આપણા ભારત દેશના ઉથ્થાન કાળ દરમિયાન ઘણા રાષ્ટ્રીય મહત્વના બનાવો ઓગસ્ટ માસ દરમીયાન બનવા પામ્યા છે.

પહેલી ઓગસ્ટ લોકમાન્ય તીલકનો દેહ વીલય.

૧૯૦૫ના સાતમી ઓગસ્ટે વિદેશી માલના બહીષ્કારની રાષ્ટ્રે ઘોષણા કરી.

સાતમી ઓગસ્ટ કવીવર રવીન્દ્રનાથ ટાગોરનો દેહવીલય.

આઠમી ઓગસ્ટ ૧૯૪૨ના "હીંદ છોડો"નો ઠરાવ કોંગ્રેસે કર્યો.

૧૫ મી ઓગસ્ટ ૧૯૪૨ મહાદેવ દેશાઈનો આગાખાન મહેલમાં દેહ વિલય.

૧૬ ઓગસ્ટ ૧૮૮૬ સ્વામી રામકૃષ્ણ પરમહંસે બ્રહ્મનિર્વાણ કર્યું.

રાજા રામ મોહન રોયનો જન્મ દિન પણ ઓગસ્ટ ૨૦મીના આવે છે. તેમજ ૧૯૧૭ના ૨૦ મી ઓગસ્ટે ભારત મંત્રી મોંટેગ્યુએ પહેલા વિશ્વ યુદ્ધ પછી કાળો કાયદો પસાર કર્યો હતો.

૧૫મી ઓગસ્ટે હીંદે મધ્ય રાત્રે પુર્ણ સ્વાતંત્રની ઘોષણા કરી સ્વાતંત્ર દીન ઉજવ્યો હતો.

આઝાદ દિન પ્રસંગે શ્રી. નેહરૂએ કરેલું ભાષણ

હીંદના આઝાદ દિનની ઉજવણી વખતે ઓગસ્ટ તા. ૧૫ મીના લાલ કીલ્લાપર રાષ્ટ્રઝંડો ફરકાવતાં વડા પ્રધાન શ્રી. નેહરૂએ ભાષણ કરતાં જણાવ્યું હતું કે, ૧૯૪૭ ના ઓગસ્ટની તા. ૧૫મીએ હીંદ આઝાદ થયું ત્યાર બાદ આ પાંચમી વખત લાલ કીલ્લાપર હીંદનો ઝંડો ફરકાવી રહ્યો છું. ખાસ કરી દેશનો જીવનમા ચાર વર્ષની મુદત કંઇ લાંબી નથી પરંતુ બીજી દ્રષ્ટિએ જોતાં એક યુગ વીતી ગયો હોય એવું લાગે છે. તેનુ કારણ એ છે કે એટલી ટુંક મુદતમાં હીંદને રાષ્ટ્રની કસોટી કરનારા વિશાળ સવાલો અને મુસ્કેલીઓનો સામનો કરવો પડેલો છે. એક રીતે એ સારૂંજ હતું કેમ કે જે દેશને આવી કસોટીઓમાંથી પસાર થવું નથી પડતુ એ દેશ અને તેની પ્રજા શીથીલ બની જાય છે.

લોકોને આપલેની ભાવનાથી કામ કરવાનું જણાવી શ્રી. નેહરૂએ કહ્યું કે, સહકારથી કામ કરવાથીજ રાષ્ટ્ર આગળ વધી શકે છે. મહાત્મા ગાંધીજીએ એ પાઠ આપણને શીખવેલો છે.

સવારે રાજઘાટપર રાષ્ટ્રપતિ ડો. રાજેન્દ્રપ્રસાદની હાજરીનું સુચન કરતાં તેમણે કહ્યું કે, "આજે આપણા રાષ્ટ્રપતિ રાજઘાટપર ગયા હતા. હું પણ ગયો હતો અને બીજાઓ પણ ગયા હતા. માત્ર ફરજ બજાવવા ખાતરજ અમે ત્યાં ગયા નહોતા. પરંતુ ગાંધીજીનું જીવતું સ્મરણ, જે સદા તાજુંજ રહેવાનું છે, તેની મદદથી અમારા મન અને હૃદય મજબુત કરવા ગયા હતા. ગાંધીજીએ આપણને શીખવેલા સિદ્ધાંતો અને પાઠોને આજે આપણે યાદ કરીએ એ યોગ્ય જ છે.

આર્થિક પ્રશ્નો

દેશ સામે ઉભેલા આર્થીક પ્રશ્નો વિષે બોલતાં વડા પ્રધાને કહ્યું કે, આઝાદી પ્રાપ્ત કર્યા બાદ બીજા અણઉકેલેલા કાર્યોએ વધારે અગત્યનું સ્થાન લીધું છે એ કાર્યો હજુ પુરાં નથી થયાં. આપણે હજુ ઘણી લડાઇઓ લડવાની છે. ખાસ કરી લોકોની ગરીબાઇ અને બેકારી સામે યુદ્ધ કરવાનું છે. એ યુદ્ધમાં આપણે વિજય પામીશું તો આખી ચાળીસ કરોડની પ્રજા ઉંચે ચઢશે.

નેશનલ પ્લેનીંગ કમીશન તરફથી થએલી પંચ વર્ષી યોજના વિષે તેમણે કહ્યું કે, એ યોજના બે માસમાં પુરી થશે. એ પ્લેનમાં ગરીબી અને બેકારી સામે સરકાર કેવી રીતે યુદ્ધ કરશે એ જણાવવામાં આવ્યું છે.

શ્રી. નેહરૂએ કહ્યુ કે, લોકો ઘણી વાર પરદેશી મદદની વાતો કરે છે. હીંદ એવી મદદ લેવાની વિરૂદ્ધ નથી, જો તેને કંઇ પણ રાજકીય વળગણો રખાં નહિ હોય તો. પરંતુ પરદેશો પાસેથી મદદની આશા રાખવાનો સિદ્ધાંત ખોટો છે. બીજા દેશોપર આધાર રાખવાની ટેવથી છવટે દેશ નબળો પડે છે.

ગામડાઓમાં ગ્રામ્ય પ્રજાઓએ જાત મહેનતથી કુવાઓ ખોદેલા છે રસ્તાઓ બાંધ્યા છે અને નિશાળો બાંધેલી છે. તેની શ્રી. નેહરૂએ પ્રશંસા કરી ચીનનો દાખલો આપી તેમણે કહ્યું કે, એ મહાન દેશ અને તેની પ્રજા પરદેશી મદદ વિના પોતાનું ભાવિ ઘડી રહ્યાં છે.

પરદેશ નીતી

હીંદની પરદેશ નીતી વિષે બોલતાં શ્રી. નેહરૂએ કહ્યું કે, આપણે બધા દેશો સાથે મીત્રતાભર્યો સંબંધ રાખવા માંગીએ છીએ. આપણે જાણીએ છીએ કે આપણો દેશ એટલો બધો મોટો કે બળવાન નથી. બીજા દેશોને આપણે શીખામણ આપવા નથી માગતા પરંતુ શાંતીનો આપણો પોતાનો માર્ગ લેવા માગીએ છીએ અને આપણી રીત મુજબ તેને અનુસરવાને આપણું બનતું કરીશું. દુનીયાથી છુટા થઇ રહેવાનું આપણને પોસાશે નહિ. એટલે જ્યાં બની શકે ત્યાં વિશ્વશાંતીને માટે પ્રયત્ન કરીશું. આપણે જાણીએ છીએ કે યુદ્ધ જાગશે તો આપણી આખી સંસ્કૃતીના ભુક્કા ઉડી જશે અને પશુતાના યુગની સ્થાપના થશે. આથી આપણે ઇચ્છીએ છીએ કે બીજુ યુદ્ધ નહિ જાગે.

હીંદ-પાકીસ્તાન વચ્ચેના સંબંધ વિષે બોલતાં તેમણે કહ્યું કે, હીંદે પાકીસ્તાનની પ્રજા સાથે હમેશાં મીત્રતાભર્યો સંબંધ રાખવાની ઇચ્છા કરેલી છે. પાકીસ્તાન હસ્તીમાં આવ્યું ત્યારથી તેની સાથે મૈત્રી રાખવાનો તે પ્રયત્ન કરતું આવેલું છે. હમણામાં યુદ્ધને વિષે પાકીસ્તાનમાં બહુ શોર મચી રહ્યો છે. જાતજાતના સુત્રો પોકારવાની ફેશન થઇ પડી છે અને હીંદની સામે રાત દિવસ ચેલેન્જો ફેંકાઇ રહ્યાં છે.

આ સધળી બુમો અમે સાંભળેલી છે અને મુક્કો બતાવનારી ચેલેન્જોની નોંધ લીધી છે. આપણે યુદ્ધ નથી માંગતા એ સ્પષ્ટજ છે. પરંતુ જો કોઇ પણ સ્થળેથી આપણાપર હુમલો આવી પડે તેનો સામનો કરવાની આપણે તઇયારી રાખવીજ જોઇએ. પોતાની સરહદો સુરક્ષિત રાખવાના પગલા લેવા. કોઇ પણ સ્વતંત્ર રાષ્ટ્રની ફરજ છે.

અમને એમ પણ લાગ્યું હતું કે આપણે દરેક રીતે તઇયારી બતાવીશું તો યુધ્ધની શકયતાઓ ઘણી ઓછી થઇ જશે. એ બનવા જોગ છે કેમ કે આપણે પુરેપુરી તૈયારી હોય તો હુમલો થતો અટકી જાય છે કોઇ પણ હુમલો અટકાવવાની આપણી પાસે પુરી તૈયારી છે.

એટલે હીંદે જરૂરી જણાય તેટલા સધળા સંરક્ષણના લશ્કરી પગલાં લીધાં હતાં. પરંતુ પાકીસ્તાનની જેમ નગરજનોના રક્ષણનાં કશાં પગલાં નહોતાં લીધાં કેમકે તેમ કરવાથી પ્રજા-યુદ્ધ આવી ચઢયું એવો ખોટો ગભરાટ વેસી જાય. "અમે એવું વાતાવરણ ઉભુ કરવા નથી માંગતા અને હીંદની પ્રજા તરેહવાર ધમકીઓ છતાં પોતાની શાંતી અને સમતોલપણું જાળવી રહી છે તેને માટે હું તેનો આભારી છું. પંજાબના લોકો પોતાનું નીયમીત કામકાજ શાંતપણે ચલાવી રહ્યા છે તેને માટે તેનો ખાસ આભાર માનું છું એ આપણા મહાન બળ અને શકતીનો પુરાવો આપે છે

હું અહીં ફરી જણાવવા ઇચ્છું છું કે હીંદ કોઇ પણ દેશમાં યુદ્ધ જોવા નથી ચ્હાતું. પાકીસ્તાન સાથે ખરાબ સંબંધ રહે એ જોવા નથી ચ્હાતો.

કેમકે હજુ ગઇ કાલ સુધી તો પાકીસ્તાનના લોકો આપણા ભાઇઓ જ હતા, એકજ રાષ્ટ્રના સભ્યો હતા અને હજારો ગંઠોથી બંધાયેલા હતા. થોડાક વર્ષોમાં એ સધળી ગાંઠો શી રીતે કપાઇ જાય અને શા સારૂ કપાઇ જવી જોઇએ? હીંદ અને પાકીસ્તાનનો ઇતિહાસ એકજ છે અને સંસ્કૃતિ પણ એકજ છે. તેઓની રહેણી કરણી એકજ છે. તો પછી એ લોકો એ એ બંધનો તોડી નાખવા શા સારૂં જોઇએ. જ્યારે આપણે પાકીસ્તાનની પ્રજા સાથે મૈત્રી અને શુભેચ્છાથીજ રહેવા માંગીએ છીએ. આપણો હાથ પાકીસ્તાન પ્રત્યે લંબાયેલોજ રહેશે અને તે મુકકો બતાવનારો નહિ પરંતુ પાકીસ્તાનની મૈત્રી સાધનારો.

રાષ્ટ્રધ્વજપર અશોકચક્ર બતાવી વડા પ્રધાને કહ્યું કે, ધ્વજપરનું એ ચક્ર જો કે અશોકના નામ સાથે જોડાયેલું છે પરંતુ અશોક કરતાંય પુરાણું છે. આ દેશના હજારો વર્ષના ઇતિહાસ એ સુચક છે. એ ચક્ર યુદ્ધ કે આક્રમણનું પ્રતીક નથી પરંતુ દયા અને શુભેચ્છાનું, સત્ય અને નીતીનું પ્રતીક છે. પ્રજાએ એ ધ્વજ નીચે પોતાનો ભાવિ વિકાસ કરવાનો છે. એ ધ્વજ તેની પાછળ રહેલા ઉચ્ચ આદર્શોનું આપણને સદા સ્મરણ કરાવનારો છે.

અંતમાં શ્રી. નેહરૂએ કહ્યું કે, "મને સંપુર્ણ ખાત્રી છે કે હીંદનું ભાવિ ઉજ્જવળ છે. આપણે સંગઠીત રહીશું તો જરૂર આગળ વધી શકીશું. આપણી વચ્ચે આવતી અડચણોને વટી જવાની આપણામાં શકિત અને સામર્થ્ય છે.

પોતાનું ભાષણ પુરૂં કર્યા બાદ વડા પ્રધાને હાજર રહેલી મેદનીને પોતાની સાથે ત્રણ વાર "જય હીંદ"નો પોકાર કરવાની હાકલ કરી જે હાજરજનોએ ઝીલી લેતાં મોટી ગર્જના થઇ હતી અને સાથે વડા પ્રધાનને જયનાદથી વધાવી લેવામાં આવ્યા હતા.

જાપાનની સુલેહ સંધી પર શ્રી. નેહરૂ

જાપાનની સુલેહ સંધીપર ઓગસ્ટ તા. ૨૭મીએ હીંદની પાર્લામેન્ટમાં વડા પ્રધાન શ્રી. નેહરૂએ નીચે પ્રમાણે નીવેદન કર્યું હતું:

જાપાન સાથેની સુલેહ સંધીના સંબધમાં બનેલા છેલ્લા બનાવો અને હીંદ સરકારનો તે બાબતમાં નિર્ણય જાણવાને આ સભા ઇન્તેજાર હશે.

જાપાન સાથેનું યુદ્ધ છ વર્ષ પર પુરૂં થયુ ત્યારબાદ જાપાનનો આજ સુધી લશ્કરી કબજો રાખવામાં આ યો હતો બીજાં રાજયો સાથે હીંદ પણ આ અસંતોષકારક સ્થિતિનો અંત લાવવા અને સુલેહ સંધી કરવા ઇન્તેજાર હતું જુદાં જુદાં રાજ્યો વચ્ચે આ સવાલને જે રીતે હાથમાં લેવાઇ રહ્યો છે તેના સંબંધમા મતફેરો હોવાથી કશી પ્રગતી થઇ શકી નહોતી.

આથી યુનાઇટેડ સ્ટેટસ અને યુનાઇટેડ કીંગડમની સરકારોએ જાપાન સાથેની સુલેહસંધી ઘડવામાં અગ્રસ્થાન લીધું. પ્રથમ બે જુદા ખરડા થયા હતા જે બન્નેમાં મહત્વનો ફેર હતો. અંતે યુનાઇટેડ સ્ટેટસના ખરડામાં થોડા ઘણા સુધારા કરવામાં આવ્યા હતા અને યુનાઇટેડ કીંગડમની સરકારે તે સ્વિકાર્યા હતા. ત્યાર બાદ યુનાઇટેડ સ્ટેટસ અને યુનાઇટેડ કીંગડમની સરકારો આ સુધારેલા ખરડાના સંયુક્ત હિમાયતી થયા અને એ વસ્તુની તા. ૨૦ જુલાઇ ૧૯૫૧ ના અમને ખબર કરવામાં આવી. હીંદ સરકારે તેનાપર સંભાળથી વીચાર કર્યો અને તેના સંબંધમાં યુનાઇટેડ સ્ટેટસની સરકારે જુલાઇ તા. ૨૮મીએ પોતાના વીચારો જણાવ્યા. આ જવાબમાં જણાવવામાં આવ્યું હતુ કે જાપાન સાથે યુદ્ધ જેમ બને તેમ જલદી બંધ કરવા અને જાપાનને સ્વતંત્ર રાષ્ટ્રોના સંઘમાં દાખલ કરવા પાછળના હેતુ સાથે હીંદ સરકાર પુરેપુરી દિલસોજી ધરાવે છે.

અને સુલેહ સંધીનો બીજો હેતુ દુર પુર્વમાં પ્રવર્તતી તંગ સ્થિતિ ઘટાડવાનો અને એ લત્તાને લગતા સવાલોનું શાંતીમય સમાધાન લાવવામાં મદદ કરવાનો હોવો જોઇએ. આ હેતુઓ સંતોષવા સંધીના ખરડાના કેટલાક વીધાનો તરફ ધ્યાન ખેંચવામાં આવ્યું હતું અને હીંદ સરકારની વતી અમુક દરખાસ્તો મુકવામાં આવી હતી.

તા. ૧૨ ઓગસ્ટ ૧૯૫૧ના હીંદ સરકારને પોતાની ટીકાઓનો યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સ સરકાર તરફથી જવાબ મળ્યો હતો. મુળ ખરડામાં કેટલાક સુધારા વધારા કરવામાં આવ્યા હતા પરંતુ હીંદ સરકારે સુચવેલા મહત્વના સુધારા સ્વીકારવામાં આવ્યા નહોતા. આથી સરકાર સંભાળપુર્વક વીચાર કર્યા બાદ એવા નિર્ણયપર આવી કે હીંદે સુલેહ સંધીપર સહી પણ નહિ કરવી તેમ સાનફ્રાન્સીસ્કો ખાતે મળનારી પરિષદમાં સામેલ પણ નહિ થવું. વધુમાં ઠરાવાયું હતું કે, જાપાન સ્વતંત્રતાનો દરજ્જો જેવો મળે તેવોજ હીંદ સરકાર જાપાન અને હીંદ દરમ્યેના યુદ્ધની સ્થિતિનો અંત આવે છે. અને પાછળથી જાપાન સાથે જુદી બે રાજ્યો વચ્ચે એક સાદી સંધી કરવી.

આ નિર્ણય અનુસાર તા. ૨૩ મી ઓગસ્ટનાં વોશીંગટન ખાતેના અમારા એલચીદ્વારા યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સને આ પ્રમાણે ખબર કરવામાં આવ્યા હતા:

બન્ને સરકારો વચ્ચે સંધીની બાબતમાં થએલી મસલત દરમીયાન હીંદ સરકારે બે અગત્યના મુદ્દાઓપર ભાર મુકયો હતો: (૧) સંધીની શરતો જાપાનને સ્વતંત્ર રાષ્ટ્રોના સંઘમાં માન, સમોનતા અને સંતોષનું સ્થાન આપનારી હોવી જોઇએ; (૨) તે એવી રીતે ઘડાવી જોઈએ કે જેથી દુર પુર્વમાં કાયમી સુલેહ ટકાવી રાખવામાં જે દેશો રસ લેતા હોય તે સઘળાઓ એ સંધીને ટેકો આપવો જોઇએ.

હીંદ સરકાર ઘણીજ સંભાળપુર્વક વિચોર કર્યા બાદ એવા નિર્ણયપર આવી છે કે સંધી મહત્વની બાબતમાં આ બન્ને શરતો સંતોષતી નથી.

શરત ૧ (એ) જે દેશના વતનીઓને પોતાના લોકો સામે અઇતિહાસિક સંબંધ રહેલો હોય અને જે કોઈ પણ અન્ય દેશ પાસેથી તેણે આક્રમણ કરી મેળવેલ નહિ હોય એ દેશપર જાપાનને સર્વ સત્તા પુનઃ આપવામાં આવે એવી જાપાન સ્વાભાવિક આશા રાખે. રીયુકુ અને બોનીન ટાપુઓ આવા દેશો ગણાય. તેમ છતાં સંધી સુચવે છે કે, આ ટાપુઓપર યુનાઇટેડ સ્ટેટસની સરકાર જયાં સુધી ટ્રસ્ટીપણું મેળવવા ઇચ્છતી હોય ત્યાં સુધી તેના પર યુનાઇટેડ સ્ટેટસનો અંકુશ હોવો જોઇએ. હીંદ સરેકારને આ પરથી દેખીતી રીતે લાગે છે કે, આવી ગોઠવણથી જાપાનના મોટા ભાગના લોકોને અસંતોષ ઉભો થશે અને તેમાં ભવિષ્યના દુર પુર્વમાં તકરાર બલકે યુદ્ધ જાગવાના બીજ રહ્યાં છે.

(બી) હીંદ સરકાર એ સ્વિકારે છે કે, એક સર્વ સત્તા ધરાવનાર રાષ્ટ્ર તરીકે જાપાનને સંધીની કલમ (૫) મુજબ પોતાનાં રક્ષણને માટે ગોઠવણો કરવાનો હક હોવો જોઇએ. એ હકનો ઉપયોગ કરવા જાપાન જો મીત્ર રાજ્યોની સાથે રક્ષણના કરારો કરવાનો નિર્ણય કરે તો કોઇથી વાજબીપણે તેનો વીરોધ કરી નહિ શકાય.

પરંતુ જાપાન જ્યારે ખરૂં સર્વસત્તા ધરાવનારૂં રાષ્ટ્ર બને ત્યારે જ જાપાનની સરકારથી એ હકનો ઉપયોગ થઇ શકે. સંધીમાં એવું સુચવનારી જે શરતો છે કે, હાલ કબજે રાખી રહેલું લશ્કર એવાં રક્ષણના કરારના એક ભાગ તરીકે ત્યાંજ રહી શકે, એ પરથી એવી છાપ પડયા વિના નહિ રહે કે, કરાર જાપાન સર્વસત્તા ધરાવનારી રાષ્ટ્ર તરીકેની સ્થિતિ ભોગવી શકે તેવા નથી. જેની અસર જાપાનના લોકો પર પણ ઘણીજ માઠી થશે.

શરત (૨) જણાવાઇ ગયું છે તેમ હીંદ સરકાર આ વસ્તુને ઘણીજ અગત્ય આપે છે કે ફોરમોસા ટાપુ ચીનને પાછો સોંપી દેવાનું સંધીમાં જણાવવું જોઇએ. કયારે આપવું અને કેવી રીતે આપવું એ બાબતની મસલતો જુદી કરી શકાય પરંતુ ભૂતકાળના આંતરરાષ્ટ્રીય કરારો છતાં એક દસ્તાવેજ જે ગયા યુદ્ધમાં પોતાની સામે લડવામાં રોકાયેલા દેશોની સાથેનો જાપાનનો સંબંધ બરોબર કરવાનો પ્રયત્ન કરનારૂં ગણાય છે, તેમાં એ ટાપુનું ભવિષ્ય અચોક્કસ રાખવામાં આવે એ હીંદ સરકારને ન્યાયી કે વાજબી લાગતું નથી. એજ દલીલ કુરીલે અને સાખાલીન ટાપુઓને વીષે લાગુ પડે છે.

ઉપલાં કારણોને લીધે હીંદ સરકારે સખેદ ઠરાવ્યું છે કે તેનાથી સંધીમાં સામેલ થઇ શકાશે નહિ. તે એવી હાર્દીક આશા રાખે છે કે, દુર પુર્વમાં સ્થાયી શાંતી સ્થપાશે અને એ દિશાએ હીંદ સરકાર, જે સિદ્ધાંતો પર પોતાની પરદેશ નીતી સ્થપાએલી છે તેને સંગત રહીને યુનાઇટેડ સ્ટેટસ અને અન્ય સરકારો સાથે બનતા સહકારથી કામ કરવાનું ચાલુ રાખશે. પ્રથમ પગલાં તરીકે તેનો ઈરાદો બનતી ત્વરાએ પોતાની અને જાપાન વચ્ચે યુદ્ધની સ્થિતિનો અંત લાવવાનો અને એ દેશ સાથે સંપુર્ણ રાજકીય સંબંધ સ્થાપવાનો છે.

જાહેર થઇ ચુકયું છે કે, સાનફ્રાન્સીસ્કોમાં મળનારી પરિષદમાં સુલેહની સંધી વિષે મસલતો થઇ શકશે નહિ. તેમાં હાજર થનારી સરકારો સંધીપર પોતાના વીચારો દર્શાવી શકશે. હીંદ સરકાર માને છે કે સંધીપર તેણે કરેલાં નિવેદનમાં તેણે પોતાની સ્થિતિ સ્પષ્ટ કરેલી છે. યુનાઇટેડ સ્ટેટસની સરકારને વાંધો ન હોય તો આ જવાબની વીગત પોતાની પાર્લામેન્ટ, જે ઓગસ્ટ તા. ૨૭મીના બેઠેલી છે, તેમાં એ હકીકત જણાવી દેવાની છે. આ દસ્તાવેજ પ્રસિદ્ધ થયા પછી પરિષદને તે જાહેર કરી શકાશે અને જો યુનાઇટેડ સ્ટેટસની સરકાર, જે પરિષદની યજમાન છે, તે જો આ જવાબથી પરિષદના સભ્યોને વિદિત કરશે તો હીંદ સરકાર ખુશી થશે. ઉપર જણાવેલા કારણો સર હીંદ સરકાર સંધીપર સહી નહિ કરી શકે અને પોતાના પ્રતિનિધિઓને પણ પરિષદમાં મોકલવાની તેને જરૂર જણાતી નથી.

મારે જણાવવું જોઇએ કે આ પત્રવ્યવહારના યુનાઇટેડ સ્ટેટસ તેમજ યુનાઇટેડ કીંગડમ તરફથી સંધીપર સહી નહિ કરવાના હીંદ સરકાર નિર્ણય પ્રતિ ખેદ દર્શાવનારા જવાબો આવેલા છે.

શ્રી. નેહરૂએ એ પણ જણાવ્યું કે મને ખેદ થાય છે કે અમારો જવાબ તેમજ બીજા પત્રવ્યવહારની કેટલીક વીગતો અન્ય દેશોમાં કસમયે પ્રસિદ્ધ થઇ ગયેલી છે.

રોગ અને સુધારો

એડવર્ડ કાર્પેન્ટર નામના અંગ્રેજ વિચારકે એક પુસ્તક લખ્યું છે. તેનું નામ તેણે આપ્યું છે: 'સુધારો, તેનું નિદાન અને ચિકિત્સા.' અર્થાત્ તેણે આધુનિક સુધારાને રોગ ગણ્યો છે, અને એ રોગનો ઉપાય વિચારવાનો પ્રયત્ન કર્યો છે. તેણે સામાજીક અને નૈતિક દૃષ્ટિએ મુખ્યત્વે વીચારણા કરી છે. પરંતુ ખરેખર શારીરિક રોગની દૃષ્ટિએ વીચાર કરીએ તોપણ આજે એમ કહેવું પડે ખરૂં કે, જ્યાં જ્યાં આજનો કહેવાતો સુધારો ફેલાય છે, ત્યાં મનુષ્ય જીવનને મારી નાખનારા કેટલાક રોગો વધતા જાય છે; એટલે કે, આજના સુધારાને જીવનઘાતક રોગો સાથે કશીક સીધી લેવાદેવા છે ખરી.

આધુનિક વિજ્ઞાન પોતાની નિરીક્ષણ-શીશીઓ, સૂક્ષ્મદર્શકો, પૃથક્કરણો અને જુદાં જુદાં પ્રાણીઓ ઉપરના પ્રયોગો વડે એક બાજુ રોગોનાં મુળ શોધવાની બાબતમાં તથા તેમના ઉપાયો યોજવાની બાબતમાં કુદકે ને ભૂસકે આગળ વધતું જાય છે, તેમ તેમ બીજી બાજુ એ સાધનસામગ્રી અને જ્ઞાન સામગ્રી મોજુદ હોવા છતાં સુધરેલા માણસનું જીવન વિવિધ રોગો અને વ્યસનનો અચુક શિકાર બનતું જાય છે. અમેરીકા જેવો દેશ શિક્ષણનું મોટું પ્રમાણ, અદ્યતન સાધનો અને સવડોથી સુસજ્જ ઘરો, વિટામિનોની અને પોષક તત્ત્વોની ખેવનાવાળો તથા સ્વચ્છતાપુર્વક રંધાયેલો ખોરાક, અને વૈજ્ઞાનિક સંશોધન પાછળ કરોડોના ખર્ચ છતાં મનુષ્યજીવનના ઘાતક રોગોનો શિકાર બનતો જ જાય છે." 'રીડર્સ ડાઇજેસ્ટ' નામના ત્યાંના બહોળા પ્રચારવાળા એક માસિક પત્રમાંથી જુદા જુદા રોગોના વ્યાપક અંગે અવારનવાર અપાયેલી નીચેની માહિતી એક ઉત્સાહી વાચકે એકઠી કરી મોકલી છે, તે એ દૃષ્ટિએ જોવા જેવી છે.

૧. મધુપ્રમેહ, મીઠી પેશાબ: દશ લાખ માણસો એ રોગના પંજામાં સપડાયેલા છે, અને બીજા દશેક લાખને તે રોગ અચુક છે, છતાં તેઓના લક્ષમાં તે નથી. (મે, ૧૯૪૯)

૨. ચાંદી,—કેન્સર: દર ત્રણ મિનિટે એક અમેરીકન આ રોગથી મરે છે. દર આઠ મરણમાંથી ૧ મરણ આ રોગને કારણે થાય છે. ૪૫ થી ૫૫ વર્ષની સ્ત્રીઓમાં દર ૪ મરણમાંથી ૧ મરણ આ રોગથી થાય છે. અત્યારે અમેરીકામાં જે સ્ત્રીપુરૂષો મોજુદ છે, તેમાંથી એક કરોડ અને ૭૦ લાખ આ રોગથી મરવાનાં એવી ગણતરી છે. (ઓકટોબર, ૧૯૪૬)

૩. ક્ષય: દર વર્ષે ૫૦,૦૦૦ માણસો આ રોગથી અમેરીકામાં મરે છે. અને દર વર્ષે ૧ લાખ નવા દરદીઓ આ રોગના શિકાર બનતા જાય છે.

૪. સંધિવા: ૭૦ લાખ માણસો આજે આ રોગથી અમેરીકામાં પીડાય છે.

૫. નાકમાં પરૂ: દર વર્ષે ત્રણ કરોડ અમેરીકનો આ રોગથી પીડાય છે. (માર્ચ, ૧૯૪૫)

૬. શરદી: દર વર્ષે ૨૮ કરોડ કેસ નોંધાય છે. અમેરીકાના લોકો દર વર્ષે ૪૦ કરોડ ડોલર એટલે કે લગભગ ૨ અબજ રૂપિયા જાત જાતની ગોળીઓ, નાકમાં મુકવાનાં ટીપાં, નાકના હાડકામાં કાણું પડાવવું વગેરે ઉપચારો પાછળ ખર્ચે છે. (એપ્રીલ, ૧૯૪૮)

૭. શરદી સાથેનો તાવ: દર વર્ષે ૫૦ લાખ માણસોને આવે છે.

(ઓગસ્ટ, ૧૯૪૫)

૮. દાંતનો સડો: દાંતમાં પડેલાં ૫૦ કરોડ કાણાંચાંદી વગેરેથી પુરવા માટે નોંધાયાં છે. તે માટે ૮૪૦૦૦ દંત-વૈદ્યો જોઇએ. અમેરિકામાં ખાંડનો વપરાશ ખુબ વધતો જાય છે. ૧૯૨૪માં માણસ દીઠ દર વર્ષે ૯ રતલ ખાંડ વપરાતી. તે વધીને ૧૯૪૮માં માણસ દીઠ ૯૬ રતલ થઇ છે. (જુલાઇ,

૧૯૫૦). પછી દાંતમાં આટલાં બધાં કાણાં પડે એમાં નવાઇ છે ખરી?

૯. ઉટાંટિયું: દર વર્ષે ૫૦૦૦ બાળકોનાં મરણ આ રોગથી થાય છે. તેમાંથી ૮૫ ટકા બાળકોને ૭ વર્ષની ઉંમર પહેલાં, અને ૫૦ ટકા બાળકોને ૫ વર્ષની ઉમર પહેલાં તે થાય છે.

—(જુન, ૧૯૪૫)

અમેરીકામાં દારૂના વ્યસનમાં સાડા સાત લાખ માણસો તો વિકૃત કહી શકાય એ હદે સપડાયેલાં છે.

ત્રીસ લાખ માણસો 'ભારે પીનારા' કહી શકાય એટલી હદે એ વ્યસનમાં છે.

અને પાંચ કરોડ, બ્યાસી લાખ, પચાસ ,હજાર માણસો 'મધ્યમસર પીનારા' છે. (ઓકટોબર, ૧૯૪૭)

૭ કરોડ અમેરીકનોએ ૧૯૪૯ના વર્ષમાં ૪૦ અબજ સિગરેટ પીધી છે. દર વર્ષમાં આઠ લાખ નવાં માણસો એ વ્યસનમાં જોડાય છે. દર ત્રણ પુરૂષે ૨ પુરૂષો સિગરેટ પીએ છે; દર ૫ સ્ત્રીએ ૧ સ્ત્રી સિગરેટ પીએ છે.

હસવું આવે એવો એક આંકડો જુલાબની દવાઓનો છે. અમેરીકાના લોકોએ ૧૯૪૮માં લગભગ ૫૦ કરોડ રૂપીયા જુલાબની દવાઓ પાછળ ખર્ચ્યાં હતા.

છેવટે, સંતતિનિયમનનાં સાધનો, ગર્ભપાત એ બધા પાછળ જે રકમ ખર્ચાય છે તે આંકડા મળે, ત્યારે શરૂઆતમાં જણાવેલા રોગોનાં મુખ્ય કારણો સમજવા તરફ કાંઇ આગળ વધાય.

જે સુધારો દારૂ, વ્યભિચાર અને અમર્યાદ વિષયભોગ ઉપર કશું નિયંત્રણ મુકતો કે મુકી શકતો નથી,—ઊલટું એ બધું જેને પરિણામે વધુ શકય બને છે, તે સુધારો સુક્ષ્મદર્શક અને ચીરફાડ વડે ગમે તેટલી શોધો કરી આપે, તોપણ માનવજીવનના અધ:પાત અને વિલયને નજીક આવતો લાંબા વખત સુધી રોકી ન શકે. એ સુધારાએ પોતાનાં વિવિધ યંત્રોને ગમે તેટલાં કાર્યક્ષમ બનાવ્યાં હોય, પણ તે યંત્રોનો નિયામક પોતે મરતો જવાનો છે. એક બાજુ જીવનનાશક સાધનો (ઉપભોગ તેમ જ યુદ્ધનાં) વધારતાં જવું અને બીજી બાજુ જીવનનો નાશ કરનાર રોગો સામે ઉપચારો શોધતા જવું, એ બે વચ્ચેની હરીફાઈનું પરિણામ, સુપ્રસિદ્ધ નવલ કથા 'જેકિલ અને હાઇડ'માં જણાવ્યા મુજબ જ આવે: જીવનનાશક બળ સરવાળે જીતે, અને ડૉ. હાઈડ તેની અદ્ભુત શોધ છતાં મોતને હવાલે જ થાય.

—'શિક્ષણ અને સાહીત્ય'માંથી

અમલમાં મુકાયેલો સપ્રેશન ઓફ કોમ્યુનીઝમ એકટ

કોમ્યુનીસ્ટ તરીકે જાહેર કરવામાં આવેલા ડરબનના વતનીઓ

કોમ્યુનીઝમને દાબી દેનારા સપ્રેશન ઓફ કોમ્યુનીઝમ એકટની રૂએ ડરબનમાં કોમ્યુનીસ્ટ તરીકે જાહેર કરવામાં આવેલા સૌથી પહેલા લોકોમાં નાટાલ ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસના સેક્રેટરી મી. દેવીસીંગ અને કમીશન એજન્ટ અને ડરબનની કોમ્યુનીસ્ટ પાર્ટીના માજી સભ્ય મી એ. કે. એમ. ડોકરાત છે. આ ઉપરાંત બીજાઓને પણ સાઉથ આફ્રીકન કોમ્યુનીસ્ટ પાર્ટીના લીકવીડેટર મી. જે. ડીવીલીયર્સ લો તરફથી કાગળો મળેલા છે કે, કોમ્યુનીસ્ટ પાર્ટીને સક્રીય ટેકો આપનારાઓ તરીકે ગણવામાં આવેલાઓના નામોની સરકારી ટીપમાં તેઓના નામો નોંધાઇ ગયાં છે અને એ ટીપ હવે પ્રીટોરીયા ખાતે ન્યાય ખાતાંના સેક્રેટરીના કબજામાં છે. ડરબનના જે લોકોને, તેઓને કોમ્યુનીસ્ટ તરીકે શા કારણસર જાહેર નહિ કરવા, એવું પુછનારા લીકવીડેટર તરફથી કાગળો મળ્યા છે તેઓની કુલ સંખ્યા હજુ જાણવામાં આવી નથી, પરંતુ ડરબનના એક એટરની, મી. આર. એલ. આર્નસ્ટાઇને જણાવ્યું હતું કે, ૨૭ પુરૂષો અને સ્ત્રીઓનું કામ તેમના હાથમાં આવેલું છે.

મી. સીંગ જેઓ ધંધે ફારમર છે અને શાસ્ત્રી કોલેજમાં અભ્યાસ કરેલો છે, તેમને લીકવીડેટર તરફથી પ્રથમ ૭ માસ પર કાગળ મળ્યો હતો.

તેમણે 'ડેલી ન્યુઝ'ને જણાવ્યું હતું કે, હું હવે મૃતપ્રાય થએલી કોમ્યુનીસ્ટ પાર્ટીનો સભ્ય હતો એ વસ્તુ લીકવીડેટર પાસેથી મેં છુપાવેલી નથી. હું તેનો ૭ વર્ષ સુધી સભ્ય હતો અને તેની ડરબન અને ડીસ્ટ્રીકટ કમીટીપર હતો. મને કોમ્યુનીસ્ટ ઠરાવવા સામેનો મારો વિરોધ એજ દલીલના આધારે હતો કે જેનો મી. સેમ કહાન, એમ. પી. તરફથી કેપની કોર્ટમાં કેસ થયો હતો. તે એ હતો કે, કોમ્યુનીસ્ટ પાર્ટી, કાયદો થયો તે પહેલાં વીખેરી નાખવામાં આવેલી હોઇ તેને ગેરકાયદે ઠરાવી નહિ શકાય. મી. કહાન પોતાનો કેસ કેપની સુપ્રીમ કોર્ટમાં હારી ગયા હતા. પાર્લામેન્ટની છેલ્લી બેઠકમાં કાયદો સુધારીને પાસ કરવામાં આવ્યો હતો. અને એ સુધારો કાયદો પસાર થયો તેની પહેલાં તેને અમલમાં મુકી શકાય તેવો હતો. લીકવીડેટરે કોઈ પણ માણસને કોમ્યુનીસ્ટ ઠરાવ્યા બાદ જવાબદાર પ્રધાન તેને,

(૧ કોઇ પણ સંસ્થાનો તે સભ્ય, કાર્યકર્તા કે અમલદાર હોય તે દરમીયાન તેની પાસે ગમે તે શરતો પળાવી શકે.

(૨) અમુક મુદતની અંદર એ સંસ્થામાંથી રાજીનામુ અપાવી શકે અને એ સંસ્થાની પ્રવૃત્તિઓમાં ભાગ લેતો અટકાવી શકે.

(૩) નોટીસમાં દર્શાવેલી અથવા કોઇ પણ જાતની સંસ્થાની પ્રવૃત્તિઓમાં ભાગ નહિ લેવાનું ફરમાવી શકે.

(૪) કોઇ પણ જાહેર સંસ્થાનો સભ્ય નહિ બનવા અથવા તેમાં જાહેર હોદ્દો નહિ ધરાવવા અને જો ધરાવતો હોય તો ચોકસ ઠરાવેલી તારીખ સુધીમાં નીવૃત્ત થવાનું અને ફરી નહિ ચુંટાવાનું ફરમાવી શકે.

પાર્લામેન્ટનો મેમ્બર હોય તો કાયદામાં એવું છે કે સીલેકટ કમીટી જો એવી શોધ કરે કે તે કોમ્યુનીસ્ટ હતો અથવા કોમ્યુનીઝમની હિમાયત કરેલી છે અને એ શોધને ધારાસભા અથવા સેનેટ બહાલી આપે તો તેને પાર્લામેન્ટના સભ્યપદપરથી ઉતારી દઇ શકય.

મી. સૈમ કહાનનો કેસ તપાસવા આવતી બેઠકની શરૂઆતમાં સીલેકટ કમીટી બેસવા વકી રાખવામાં આવે છે.

મી. દેવીસીંગ બ્હીકથી ડરી નહિ જાય

એક અખબારી નિવેદનમાં મી. દેવીસીંગ જણાવે છે: "લીકવીડેટરે મને કોમ્યુનીસ્ટ ઠરાવ્યો છે અને હવે "ન્યાય ખાતાના પ્રધાન પોતાની ઇચ્છામાં આવે એ રીતે મારી વ્યકિતગત સ્વતંત્રતા પર કાપ મુકશે અને એ સાથે જેઓનું હું પ્રતિનિધિત્વ ધારાવું છું તેઓની સ્વતંત્રતા ઉપર પણ કાપ મુકશે. તેમને નાટાલમાં હજારો લોકોની ઇચ્છાઓને ઠોકર મારવાની અને કોંગ્રેસના સેક્રેટરી તરીકેના હોદ્દાપરથી મને દુર કરવાની આપખુદ સત્તા છે.

"કોમ્યુનીસ્ટો ઠરાવવાનું કામ હવે રીતસર ચાલ્યું છે. . કયાં અટકશે એ કહી શકાતું નથી. આગલા કોમ્યુનીસ્ટોને દાબી દેવાથીજ તે નહિ અટકે એ ચોકસ છે. જે કોઇ પણ સરકારની ફેશીસ્ટ નીતી અને કાર્યોનો વિરોધ કરશે તેઓને કોમ્યુનીસ્ટ 'ઠરાવવામાં આવશે. પછી તે યુનાઇટેડ પાર્ટીનો હોય કે કેથલીક ચર્ચનો હોય કે મુડીવાદની હિમાયત કરનારી સંસ્થાનો હોય. આ વલણનો આપણને પુરો અનુભવ થઇ ચુકયો છે. લોકશાસનવાદીઓએ સમજવાનું છે કે નેશનલીસ્ટો કોમ્યુનીઝમનો જ માત્ર નાશ કરવા બહાર પડેલા નથી પરંતુ લોકશાસનનું મુળ ઉખેડી કાઢવા બહાર પડેલા છે.

બ્હીક બતાવનારૂં અનિષ્ટ શસ્ત્ર

"લીકવીડેટરની ટીપ ધમકી આપારૂં એક અનિષ્ટ શસ્ત્ર છે. એપાર્ટહેડના જુલમનો વિરોધ કરતાં લોકો ડરી જશે એવી સરકાર આશા રાખે છે. પરંતુ કોઇ પણ લોકશાસન પ્રિય માણસ જેનામાં ખમીર હશે તે એથી મુંગો નહિ થઈ જાય. બલકે દમન જેમ વધારે થશે તેમ તેનો વિરોધ કરવાનો આપણો નિશ્ચય વધારે દૃઢ થવો જોઇએ.

"નમાલા બની જવાથી અને આગલા કોમ્યુનીસ્ટો સાથે પોતે કશો સંબંધ નથી ધરાવતો એવું બતાવી રાજ્યકર્તાઓને રાજી કરવાનો પ્રયત્ન કરવાથી કશું નહિ વળે. કારણ જેવા તે વધારે પગારની, સસ્તા અનાજની, નાગરીકો તરીકેના હકોની કે કાયદાના નીયમને માન આપવાની માગણી કરશે તેવાજ મી. સ્વાર્ટ તેમનાપર "જોખમ ભરેલા કોમ્યુનીસ્ટ"ની છાપ મારી દેશે.

"એ દુ:ખ ઉપજાવનારી બાબત છે કે કેટલાક ટ્રેડયુનીયનના નેતાઓ અત્યારથીજ "ડાહ્યા" બની ગયેલાનો ડોળ કરી રહ્યા છે અને પોતાના સાથીઓને ઉતારી પાડી કોમ્યુનીસ્ટોની શોધમાં સરકારને મદદગાર બની રહ્યા છે.

"પરંતુ એટલુ સંતોષજનક છે કે નેશનલીસ્ટોના પ્રહાર છતાં લોકશાસનની લડતના થોડાકજ નેતાઓ એવા નીકળેલા છે કે જેઓ પોતાના સાથીઓને છોડી જઇ ચુપ થઇ ગયા છે

ચિંતા? ! ! !
શાની ચિંતા?

તમારા રસોડામાં ઘટતા કરીયાણા — ગ્રોસરી — (મરી મસાલો, કઠોર, ઘરગથ્થુ દવાઓ, હવન-પુજા તેમજ લગ્ન અંગેની તમામ જરૂરીયાતોની ચીંતા હમારા ઉપર છોડી દો. સંતોષકારક માલ કિફાયત ભાવે, વીના વિલંબે મોકલાવી શું. "ગ્રાહકોને સંતોષ આપવો એ હમારો મુદ્રાલેખ" છે.

એડરેસ: ૧૧૦ વિકટોરીયા સ્ટ્રીટ, ડરબન, ફોન: ૩૪૮૮૫

પરભુ નરસીંહ એન્ડ કું. (પી) લીમીટેડ.
ડરબનની ૩૦ વર્ષની પુરાણી અને સુપ્રસિદ્ધ દુકાન.

સર્વ માલ સી. ઓ. ડી. થી મોકલાવવામાં આવશે.

એવા લોકો આખડી પડેલા નબળા લોકો છે દરેક લોકશાસનવાદીની ફરજ છે કે તેણે નેશનલીસ્ટ પાર્ટીને સત્તાપરથી દુર કરવાની લડત ચાલુ રાખવીજ જોઇએ.

" મને પુર્ણ વિશ્વાસ છે કે નેશનલીસ્ટોની હાર થશેજ. સાઉથ આફ્રિકામાં જાતી કે વર્ણનો ભેદ રાખ્ય સિવાય સઘળા લોકોને સંપુર્ણ લોકશાસનના હકો મળવાજ જોઇએ એમ કહેવાનું અને એ દિશાએ કાર્ય કરવાનું હું તો ચાલુજ રાખીશ. બ્હીકથી હું ડરી જવાનો નથી."

યુનીયનની એપાર્ટહેડની નીતીપર બ્રીટીશ મજુર પક્ષના ઠરાવો

સ્ટારબરો ખાતે અક્ટોબર તા. ૧થી તા. ૫ સુધી મળનારી બ્રીટીશ મજુર પક્ષની કોંગ્રેસની પચાસમી બેઠકના કાર્યક્રમમાં યુનીયન સરકારના એપાર્ટહેડના કાયદાઓ પરના ચાર ઠરાવોમાંના એકમાં બોર્નમથ વેસ્ટની શાખા તરફથી સુધારો સુચવવામાં આવ્યો છે. મજુર પક્ષના હેડકવોર્ટર્સથી મયા અઠવાડીયે બહાર પડેલા પરિષદના સુધારેલા કાર્યક્રમમાં એ આપવામાં આવ્યો છે. ચારે ઠરાવો સાઉથ આફ્રીકાના એપાર્ટહેડના કાયદાઓની ટીકા કરનારા છે.

ચોથો ઠરાવ, જે કારડીફ સીટીના મજુર પક્ષ તરફથી લાવવામાં આવ્યો છે અને બોર્નમથ વેસ્ટની શાખા તરફથી સુધારો લાવવામાં આવનાર છે, તે "મલાન સરકાર તરફથી સાઉથ આફ્રીકાના કલર્ડ વતનીઓનો મતાધિકાર છીનવી લેનારા લાવવામાં આવેલા કાયદા માટે ખેદ દર્શાવે છે અને બ્રીટીશ સરકાર તરફથી વેસ્ટ આફ્રીકાના સંસ્થાનોને સ્વતંત્ર રાજ્ય સત્તા આપનારા લાવવામાં આવેલા કાયદાને આવકારે છે."

અંતમાં ઠરાવ "આપણા આફ્રીકાના સઘળા સંસ્થાનોમાં અને પ્રોટેકટોરેટોમાં અને ખાસ કરી કેનીયા અને બેચુઆના લેન્ડમાં, આફ્રીકનોની વસતીના હિતો અને હકોને માન આપનારી નીતી ગ્રહણ કરવા" બ્રીટીશ સરકારને વીનંતી કરે છે.

બોર્નમથ વેસ્ટની શાખા ઠરાવનો છેલ્લો ભાગ કાઢી નાખવા માગે છે અને તેને બદલે એવી સુચના કરે છે કે બ્રીટીશ સરકારે "બસુટોલેન્ડ, બેચુઆના લેન્ડ અને સ્વાઝીલેન્ડના પ્રોટેકટરેટો ખરીદી લેવાની સાઉથ આફ્રીકાની સરકારની કોઈ પણ દરખાસ્તનો, યુનીયનમાં નેટીવોની વસતીને જે શોચનીય હાલતમાં રહેવું પડે છે તે કારણે અને તેમની યુનીયન સરકારની એપાર્ટહેડની નીતીના કારણે, વીરોધ કરવો જોઇએ."

વધુમાં બોર્નમથની શાખા "સેન્ટ્રલ આફ્રીકાના દેશોનું ફેડરેશન સ્થાપવાની દિશાએ કશું પગલું નહિ લેવાની બ્રીટીશ સરકારને વીનંતી કરે છે, કારણ તેમ કરવાથી ન્યાસાલેન્ડ, નોર્ધર્ન રોડેસીયા અને સધર્ન રોડેસીયાની સરકારની રંગવર્ણા લોકો પ્રત્યેની હાલની નીતી ઘણે દરજ્જે દેખીતી રીતે યુનીયન સરકારની નીતીના જેવી જ છે."

હેનડનની શાખાનો ઠરાવ સાઉથ આફ્રીકાની એપાર્ટહેડની નીતી પ્રત્યે ખેદ દર્શાવે છે" અને એડીનબરો પેન્ટલેન્ડની શાખા "બ્રીટીશ સરકારને સાઉથ આફ્રીકાના પ્રોટેકટરેટોને યુનીયન સાથે જોડી દેવાની કોઇ પણ દરખાસ્તનો વીરોધ કરવા અને ન્યાસાલેન્ડ અને નોર્ધર્ન રોડેસીયાને સધર્ન રોડેસીયા સાથે એ દેશના નેટીવ વતનીઓને ગેરલાભ થાય એ રીતે જોડી દેવાની પણ કોઇ પણ દરખાસ્તનો વીરોધ કરવા વિનંતી કરે છે."

હેડર્સફીલ્ડ ઇસ્ટની શાખાનો ઠરાવ નીચે પ્રમાણે છે: "હાલની સાઉથ આફ્રીકાની સરકારની વર્ણભેદની નીતીને આ પરિષદ તિરસ્કારથી જુએ છે અને હાલની વર્ણભેદની નીતી નાબુદ કરવા અને જાતી, જ્ઞાતિ કે વર્ણનો કોઇ પણ જાતનો ભેદ પાડયા સીવાય સાઉથ આફ્રીકાના સઘળા વતનીઓને માટે ખરો સામાજીક ન્યાય મેળવવા યુનાઇટેડ નેશન્સ સંસ્થા દ્વારા તેમજ અન્ય સાધનો દ્વારા બનતું સઘળુ કરવા બ્રીટીશ સરકારને વીનંતી કરે છે."

કીમ્બર્લીમાં અવસાન

અમને નોંધ લેતાં ખેદ થાય છે કે કીમ્બર્લીના મી. એન. કે. પીલ્લેનું શનીવાર તા. ૧લીના પોતાના મુકામે અવસાન થયું છે. સ્વર્ગસ્થની દફન ક્રીયા તા. ૩ જીના થઇ હતી જે સમયે કોમના દરેક વર્ગના લોકોની મોટી સંખ્યાએ તેમને અંજલી આપી હતી. સ્વર્ગસ્થ જોહાનીસબર્ગના જુના વતની હતા અને મહાત્મા ગાંધીજીનાં નેતૃત્વ નીચે ૧૯૦૭–૧૯૧૪માં ચાલેલી ઐતિહાસિક સત્યાગ્રહની લડતમાં આગળ પડતો ભાગ લીધો હતો. છેલ્લા ઘણા વર્ષથી તે કીમ્બર્લીમાં જઇ વસ્યા હતા અને ત્યાં સારો વેપાર જમાવ્યો હતો. રાળતાવડા સ્વભાવના હોઇ તેમના સહવાસમાં આવેલા સૌમાં તે પ્રિય થઇ પડયા હતા. પોતાની પાછળ પોતાના વીધવા, છોકરાંઓ અને બહોળાં કુટુમ્બને શોક કરતાં મુકી ગયા છે. ઇશ્વર તેમના આત્માને ચિરશાંતી બક્ષે અને તેમનાં કુટુમ્બીજનોને થએલી મહાન ખોટમાં ધીરજ અને હીંમત બક્ષે.

પરચુરણ

—હીંદ સરકારે પરદેશ ખાતેના કોમન વેલ્થ રીલેશન્સના સેક્રેટરી શ્રી. બી. એન. ચક્રવર્તીને હોલેન્ડ, ખાતે હીંદનાં એલચી તરીકે નીમ્યા છે.

—દુનીયાની વસ્તી અઢી અબજની છે જેમાંની ⅔ ભાગ ભુખમરામાં જીવે છે.

વર્ધા શીક્ષણ યોજના

શિક્ષણ કેવી રીતે આપવું તેની સમજ ગાંધીજીના બેઝીક એજ્યુકેશન મુજબ ૨ ૬

---

૩૦ મી જુલાઇ સુધીમાં ગ્રાહક બનનારને

ચિત્ર લેખા

તંત્રી : વજુ કોટક.

ગયા વર્ષની જેમ આ વર્ષે પણ બે ભેટ-પુસ્તકો આપવાનું સહર્ષ જાહેર કરે છે. ફકત એકજ વર્ષના લવાજમમાં બે ભેટ-પુસ્તકો, ખાસ અંક અને દીપોત્સવી અંક પોતાના ગ્રાહકોને આપનાર ગુજરાતનું આ એકજ લોકપ્રિય સાપ્તાહિક છે.

ચિત્ર લેખા વાર્ષીક લવાજમ રૂ. ૧૨ : પરદેશ શિ. ૩૬ સિંપ્લેકસ (ઇન્ડિયા) લી. ૮૯, પ્રિન્સેસ સ્ટ્રીટ, મુંબઈ, ૨.

INT.ADVT

"ગોલ્ડ મેડલ" કવોલીટી

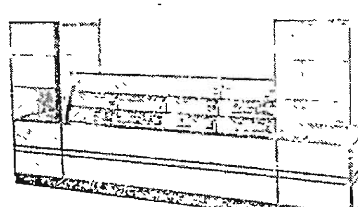

એસોસીએટેડ શોપફીટર્સ લીમીટેડ

104 Marshal Street, (Facing Escom House)

Phone 33-4211/2 JOHANNESBURG P O Box 6501

અઠવાડીક પંચાંગ

વાર	ખ્રાસ્તી ૧૯૫૧ સપ્ટેમ્બર	હીંદુ ૨૦૦૭ ભાદરવા	મુસલમાન ૧૩૭૦	પારસી ૧૩૨૦ શેહે. કદમી	સુર્યોદય ક. મી.	સુર્યાસ્ત ક. મી.
શુક્ર	૭	સુદ ૬	૫	૫	૬—૦૬	૫—૪૪
શની	૮	,, ૭	૬	૬	૬—૦૫	૫—૪૫
રવી	૯	,, ૮	૭	૭	૬—૦૪	૫—૪૬
સોમ	૧૦	,, ૧૦	૮	૮	૬—૦૩	૫—૪૭
મંગળ	૧૧	,, ૧૧	૯	૯	૬—૦૨	૫—૪૮
બુધ	૧૨	,, ૧૨	૧૦	૧૦	૬—૦૧	૫—૪૯
ગુરૂ	૧૩	,, ૧૩	૧૧	૧૧	૬—૦૦	૫—૫૦

તમારા દોસ્ત બિરાદરો ઉપર આ ઇદ પર

રેકોર્ડોની ઇદી મોકલો!

૧૦ મશહુર હીંદુસ્તાની ફીલ્મોમાંથી ચું'ટી કાઢેલા ઉત્તમ ગીતોના રેકોર્ડોની આલ્બમો.

YOUNG INDIA
SHALIMAR RELEASE
INDIAN FILM HITS.

રેકોર્ડો સુશોભીત રંગીન બોકસમાં આલ્બમ તરીકે પેક થયા છે. કીંમત શી. ૨૫

આલ્બમ નં. ૩ (૪ રેકોર્ડ)	આલ્બમ નં. ૬ (૪ રેકોર્ડ)	આલ્બમ નં. ૪ (૪ રેકોર્ડ)	આલ્બમ નં. ૫ (૪ રેકોર્ડ)
૧, રેકોર્ડ ફીલ્મ "મેલા" ગાયેજા ગીત મીલન કે મેરા દીલ તોડને વાલા	૧, રેકોર્ડ ફીલ્મ "શાયર" યે દુનીયા હે દો બીછડે હુવે દીલ	૧, રેકોર્ડ ફીલ્મ "દીલ લગી" તુ મેરા ચાંદ દુન્યા કયા જાને	૩. રેકોર્ડ ફીલ્મ "બરસાત" મુઝે કીસીસે પ્યાર હો ગયા છોડ ગયે બાલમ
૨, રેકોર્ડ ફીલ્મ "અંદાઝ" ડરના મોહબ્બત કરલે દીલ દુખેના	૨, રેકોડ ફીલ્મ "નઝરાના" ભગવાન તેરે રાજ મે એક રાત કો પકડે ગયે	૨, રેકોર્ડ ફીલ્મ "શબનમ" યે દુન્યા રૂપ કી ચોર ભાગ ૧ લો યે દુન્યા રૂપ કી ચોર ભાગ ૨ જો	અબ મેરા કોન સહારા છુપા બે કરાર હે
હમ આજ કહી દીલ ખો બઇઠે ઝુમ ઝુમ કે નાચો	લાચાર હું અકેલા કયા સોચ કે બનાઇ તુમને	પ્યારમે તુમને-ધોકા સીખા તેરા મેરા પ્યાર કયા	પતલી કમર હે બીછરે હુવે પરદેશી
૧, રેકોર્ડ ફીલ્મ "જીવન યાત્રા" દીલ દર્દ કા મારા જીઓ મેરે જીઓ	૧, રેકોડ ફીલ્મ "મેરા ગીત" જા કે પરદેશ પીયા દુર હે દુર હે	૧. રેકોર્ડ ફીલ્મ "જીવન યાત્રા" ઝીંદગી એક સફર જમુના કે પાર	૧. રેકોર્ડ ફીલ્મ "યાદગાર" ગીત ખુશી કે અંખીયા નીર બહાવે

ઉર્દુ કવ્વાલીઓ

Inayetullah Kaloo

U 905 રખલે ઇલાહી લાજ—શકલ દીખાદો ખ્વાજા

Master Nisar

U 504 મસકન ના જલે — આઝાદ ફના હોકર

U 903 સલામ અય કાએદે આઝમ ભાગ ૧ અને ૨

G. M. Jamal

U 906 મદીને કો — અજીબ અદાસે

MOGUL

કીમત શી. ૭

Azeem Prem Ragi (Karachi)

YI 1027 અકીદત હે મુઝે—મીટ જાયે કોઇ હુસનપે

Tarabala

YI 1093 રેહમત ખુદાકી — મેહબુબે ખુદા

Sheik Chand (Poona)

YI 1109 અબ્દુલ્લાહ કે લલના જીસ વકત મોહંમદ નામ લીયા

Hanif Quawal (Calcutta)

U 910 મુસલમાન કર દીયા બહાર આજાયે

નવા હિંદુસ્તાની રેકોર્ડો—કીમત શી. ૭-૦

Tarabala

YI 1108 હાય બલમા બે દર્દી — પેહલી મુલાકાત હે

Maya Devi

H 702 દીલકી કહાની — તકદીર મે લીખા તુને

Film "Hip Hip Hurray"

YI 1086 જવાની હમ ગુઝારે — મુઝે રોતે અંધેરેમે

છુટી રેકોર્ડ ઉપર પહેલી રેકોર્ડે શી. ૧ અને તે પછી દરેક રેકોર્ડ દીઠ ૬ પેની પોસ્ટેજની ઉમેરવી.

DISTRIBUTORS

SHALIMAR RECORD CO. (PTY.) LTD.
16 Saville Street, DURBAN.

AGENTS

Obtainable from the followimg Dealers:

Azad Cafe, 11 Kort Street, Johannesburg. Buxon Stores, 336 South Coast Rd, Rossbourgh, Durban. P. Bhagwandas, 23 Hancock St, Port Elizabeth C.P. V. K. Cara, 112 Retief St., Pietermaritzburg, Natal. Goshalia's (S.A.) (Pty). Ltd., 179 Grey Street, Durban. Jadwat's Cycle Works, P.O. Box 47, Newcastle, Natal. Jagjivan Kaliyanjee, 350 Main Rd., Mayville, Durban. Karim Bros., 356 Pine Street, Durban. Kismet Music Saloon, 328 Boom Street, Pretoria. Kapitan's Balcony Hotel c/r Grey & Victoria St., Dbn. K. M. Majam, 463a Church St, P. M. Burg, Natal. N. Manicam Pillay, 25 Cross Street. Durban. O S. Mahomed, 37 Alexandra Street, Ladysmith, Ntl. Medina Cafe, 14 Stuckers Street, Cape Town. M. S. Nana. 28a Eleventh St., Vrededorp, Johannesburg

JOHANNESBURG DEPOT

M. S. NANA
28a Eleventh Street, Vrededorp, JOHANNESBURG.

AGENTS

Nuera Electrix (Pty.) Ltd., 83 Victoria St., Durban. Osman H. E. Khan, 26 a Mackenzie St., Dundee, Natal Pyramid Stores, 155 Grey Street, Durban. Pather's General Supplies, 114 Victoria Street, Durban. Padayachee Bros., 83 Cooper Street, Stanger, Natal. Rand Fruit Market, P.O. Box 28, Potgietersrust, Tvl. Rand Wholesalers (Pty.) Ltd., 14 New Court Chambers, Ferreira St., Johannesburg. Roopanand Bros., 85 Victoria Street, Durban. Star Music Store, 535 South Coast Rd., Rossbourgh, Ntl. M. M. Suliman & Co., P.O. Box 8, Umzinto, Natal. Tradewell Supply Store, 41 Wooley St., Port Shepstone.

Please Note

Postage on loose records: Please add 1/- for first record and 6d for every additional record.

Postage on album 2/- extra.

PHONE 33-2651

MASTER BROS.

MANUFACTURERS OF LADIES' & GIRLS' STRAW & FELT HATS
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS

HOUSE FOR KEEN CASH PRICES

33 West Street, JOHANNESBURG.

માસ્ટર બ્રધર્સ

હોલસેલ મરચન્ટસ એન્ડ ડાયરેકટ ઇમ્પોર્ટસ

રેશમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ, વુલન રગ્સ. બ્લાન્કેટસ—મેથી બાળકો માટે
જાત જાતનો માલ. તેમજ ક્રેપડીછીન જ્યોરજેટ સાડીઓ
વીગેરે માટે હમારે ત્યાં પ્રથમ તપાસ કરવા ભલામણ છે

૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

ફોન : ૩૩–૨૬૫૧

Cable & Tel. Add.: "HARGVAN". Phone 29838.

P. HARGOVAN & CO.

(PTY.) LTD.

WHOLESALE MERCHANTS AND IMPORTERS.

P. O. BOX 1250.

155/7 Warwick Avenue

DURBAN.

NATHOO TABHA

TIMBER & HARDWARE MERCHANT & DIRECT IMPORTER

Door, Windows, Corrugated Iron, Cement, Monarch, Iron Duke, Buffalo, and Elephant brands paint /or any other building material at reasonable price.

Established 1907, **NATHOO TABHA,**
107 Queen Street, **Phone 24647.**
Telegraph "Mani," **DURBAN.**

M. J. PATEL

INTERNATIONAL SPORTS COMPANY

Importers & Exporters & General Commission Agents

10 Peking Road, Kawoon, HONG KONG.

Special attention is paid to indent orders

Write To Us For Further Particulars.

અમારા નવા નિશાળ ઉપયોગી પુસ્તકો

ઇતીહાસ

દેશ વીદેશ ભા. ૧	૨	૬
ગુજરાતનું ગારવ	૧	૯
હિંદના ઇતીહાસની રૂપરેખા ભા. ૧	૨	૨
આપણા દેશનો ઇતીહાસ	૧	૬

ભુગોળ

દેશ દેશાવરમાં ભા. ૧	૨	૦
આર્થીક ભુગોળ	૫	૯
ભુગોળ પરીચય ભા. ૩	૧	૧૦
" " ભા ૪	૨	૩

વાંચન માટે સાહીત્ય

પ્રાચીન સમયની રસ કથાઓ	૧	૯
દેશ દીપકો	૨	૦
બાળ જગત	૧	૬

અંક ગણીત

અંકગણીતના મુળ તત્વો	૨	૦
મીડલ સ્કુલ અંકગણીત ભા. ૧	૨	૯
મારું ગણીત ભા. ૧	૧	૩
" " ભા. ૩	૧	૬
" " ભાગ ૪	૨	૦

સાહિત્ય પાઠાવલી

પુસ્તક પાંચમુ	૨	૧
" સાતમુ	૨	૩
ઘેર બેઠા ઈંગ્લીશ શીખવા માટે પાઠાવલી ભા. ૧–૨ પ્રત્યેકની	૨	૦

સુલેખન માળા આ માળામાં નીચલા ચાર પુસ્તકો આવે છે. એ પુસ્તકો દ્વારા બાળકો જ્ઞાન મેળવે છે.

સુલેખન તાલીમ વર્ગ

" " ધોરણ ૧–૨–૩–૪		
પ્રત્યેકની કીંમત	૧	૦

નવયુગ વાચન માળા

બાળપોથી	૧	૨
પુસ્તક પહેલું	૧	૩
પુસ્તક બીજું	૨	૦
પુસ્તક ત્રીજું	૨	૩
" ચોથું	૨	૩

સાહીત્ય કલ્લોલ

સાહિત્ય માટે વાચન વધારવા વિદ્યાર્થીઓને ઉપયોગી પુસ્તકો

પુસ્તક બીજુ	૨	૩
" ત્રીજુ	૨	૧

વિદ્યાપીઠ વાચન માળા

ચાલણ ગાડી	૧	૦
પહેલી ચોપડી	૧	૦
બીજી ચોપડી	૧	૬
ત્રીજી "	૨	૩
ચોથી "	૨	૧
પાંચમી "	૩	૦

ચાલો લખીએ

શ્રેણી ૧	૧	૩
" ૨	૧	૩
" ૩	૧	૬
" ૪	૧	૬
" ૫	૧	૮
" ૬	૧	૮
" ૭	૧	૮

Obtainable From :

'INDIAN OPINION'

P. Bag, PHOENIX, NATAL.

BOOKS FOR SALE

NDIAN STATESMEN (Dewans and Prime Ministers With Portraits)		7	6
INDIAN JUDGES (Biographical and critical sketches with portraits)		7	6
EMNIENT AMERICANS WHOM INDIA SHOULD KNOW—Jabez T. Sunderland		7	6
THE BHAGAVAD GITA—The Lord's Song—(An English Translation)—Annie Besant		1	0
WHAT IS WRONG WITH INDIAN ECONOMIC LIFE? —Dr. V. K. R. V. Rao		3	0
THE U.K.C.C. AND INDIA—A. N. Agarwala		5	6
OUR INDIA (Children's stories by various writers, illustrated) —Minoo Masani		2	6
COTTAGE INDUSTRIES AND THEIR ROLE IN INDIAN ECONOMY—Prof. Rao		2	6
SHAW—WELLS—KEYNES ON STALIN—WELLS TALK (Verbatim Record)		3	6
GOLDEN NUMBER OF "INDIAN OPINION", 1914 (Souvenir of the Passive Resistance Movement in S.A., 1906-1914)		4	0
THE DELIVERANCE (A picture of the palpitating life of the joint family)		4	6
SEVEN MONTHS WITH MAHATMA GANDHI Being an inside view of the Non-co-operation Movement (1921-22)—Krisnadas		8	0
GANDHIJI AS WE KNOW HIM—Intimate and delightful incidents by various writers		5	0
PUBLIC FINANCE AND OUR POVERTY —J. C. Kumarappa		3	6
HISTORY OF THE REIGN OF SHAH ALUM —W. Franklin		7	6
THE LIFE OF RAMAKRISHNA—An exhaustive account of the Master's wonderful life—Romain Rolland		15	0
INDIAN STATES' PROBLEM (Gandhiji's Writings and Utterances)—M. K. Gandhi		10	0
FOUNDATIONS OF PEACE (Critical study of the conditions which precipitated two world wars—K. T. Shah		15	0
INDIA SPEAKING (Various contributions on economic, political, cultural and social problems of modern India)		15	0
MAHATMA GANDHI (The Man and his Mission, an enlarged and up to date edition of Gandhiji's life,) —By various writers		5	0
SHAKESPEARE'S TRAGEDIES (King Lear, Macbeth, Hamlet and Othello—William Miller		2	0
SOVIET ATTITUDE TOWARDS CHINA Facts And Facts—Stanley Powell		5	0
AMONG THE GREAT (Conversation with Romain Rolland, Mahatma Gandhi, Bertrand Russell, Rabindranath Tagore and Sri Aurobindo)—Dilip Kumar Roy		15	0
TWO HISTORICAL TRIALS IN RED FORT —An account of the trial of the Officers of the I.N.A.		14	0
WHY CRIPPS FAILED (Documented account from the Indian Nationalist point of view)—M. Subrahmanyan		2	6
GANDHI-JINNAH TALKS (Text of Correspondence and other relevant matter)		2	6
INDIAN SCIENTISTS (Biographical Sketches An account of their researches, discoveries and inventions		7	6
PRACTICE AND PRECEPTS OF JESUS —J. C. Kumarappa		3	6
MAHATMA GANDHI—Louis Fischer	1	10	0
ROLLAND AND TAGORE, Letters of two eminent writers		8	0
LIFE AND GOSPEL OF VIVEKANANDA —Romain Rolland		13	6
WOMEN AND SOCIAL INJUSTICE—M. K. Gandhi		10	0
GANDHIJI'S CORRESPONDENCE WITH THE GOVERNMENT (1922-44)—M. K. Gandhi		5	9
THE STORY OF MY EXPERIMENTS WITH TRUTH —M. K Gandhi		15	0
CHRISTIAN MISSIONS IN INDIA (Their place in India)—M. K. Gandhi		5	0
STORY OF SATARA—Major B. D. Basu, (I.M.S.)		15	0
INDIAN CHRISTIANS (Biographical and critical sketches of poets, publicists of the Church)		7	0
THE STORY OF BARDOLI—Mahadev Desai		6	0
NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR —M. K. Gandhi		17	6
TALES FROM SANSKRIT DRAMATISTS (The famous plays of Bhasa, Sudraka, Kalidasa, Sri Harsha, Bhavabhuti and Visakhadatta)		5	0
FAMOUS PARSIS		7	6
PILGRIMAGE FOR PEACE—Pyarelal		12	6
STRAY GLIMPSES OF BAPU—Kaka Kalelkar		5	0
RAMANAMA—M. K. Gandhi		2	0
SELECTED LETTERS—M. K. Gandhi (1st Series)		1	9
FROM YERVADA MANDIR—M. K. Gandhi		1	6
SELECTIONS FROM GANDHI—Nimar Kumar Bose		10	0
FOR PACIFISTS—M. K. Gandhi		3	0
IDET AND DIET REFORM—M. K. Gandhi		5	0
GANDHIANA—D. G. Deshpande—(A Bibliography of Gandhian Literature)		5	0
GLEANINGS—Mira		1	6
HINDU DHARMA—M. K. Gandhi		10	0
THE IDIOTS WIFE—Dr. Sen Gupta		1	6
GANDHIAN ETHICS—Benoy Gopal Ray		2	0
DELHI DIARY—Gandhiji		10	0
BAPU—Marry F. Barr		4	0
TO THE STUDENTS—M. K. Gandhi		9	0
SATYAGRAHA IN CHAMPARAN—Rajendraprasad		4	0
MY LIFE AND MISSION—Vivekanand		1	3
COMMUNAL UNITY—M. K. Gandhi		25	0
THE GITA ACCORDING TO GANDHI —Mahadev Desai		12	0
FREEDOM AND CULTURE—S. Radhakrishnan		3	6
THE EPIC FAST—Pyarelal		2	6
THE HEART OF HINDUSTHAN—Radhakrishnan		2	6
TALES OF BENGAL—Santa and Sita Chatterji		8	6
CHAITANYA TO VIVEKANANDA		3	3
FOOD SHORTAGE—Gandhi		4	0
GANDHI'S CHALLENGE TO CHRISTIANITY —S. K. George		5	0
INDIA AND HER PEOPLE—Swami Abhedandanda		8	6
KARMA YOGA—Vivekananda		2	6
POEMS—Ramdas		1	7
AT THE FEET OF GOD—Ramdas		2	1
THE SCEPTRED FLUTE—Sarojini Naidu		5	0
SARVODAYA—M. K. Gandhi		2	0

Obtainable from:

"INDIAN OPINION"

P/Bag, Phoenix Natal

Tel. Add: "Charotar" Telephone: 33-9885.

MANCHESTER TRADING

CO. LTD.

ESTABLISHED 1923

Wholesale Soft & Fancy Goods Merchants
—&—
Direct Importers.

47, Commissioner Street,
JOHANNESBURG.

LIFE INSURANCE

Are you adequately insured?
Have you provided for your dependants?
Prepare for the future
Life Insurance gives peace of mind for the unknown future.

Insure with 'THE OLD MUTUAL" your friend for Life—The S.A. Mutual Life Assurance Society, which has best Bonus record in the WORLD.

Representative:—

DAYABHAI PATEL

P.O. Box 1760.
JOHANNESBURG.
Phones:— Business 33-0711
Residence 33-5961

ધી ન્યુ દિલ ખુશ-સ્વીટ માર્ટ

મેનેજર: મણીભાઈ ભાણાભાઈ કાદીપોરવાળા.

દરેક જાતની મીઠાઈઓ, ચોખ્ખા ઘીની તેમજ મોઘા મેવા, મસાલાથી અમે બનાવીએ છીએ.

અમારૂં વખણાએલું સુરતી ભુસું સેવ, મમરા, ગાંઠીઆ, ભજીઆ, પાતરા વિગેરે દરરોજ તાજાં બનાવીએ છીએ.

પાર્ટી વીગેરે માટે મોટા પ્રમાણમાં મીઠાઈ ઓર્ડર પ્રમાણે ટુંક વખતમાં બનાવી આપીશું.

PHONE 33-6575. P. O. BOX 3680.

THE NEW DIL-KHUSH SWEET MART,
34 President St., Corner Diagonal Street.
JOHANNESBURG.

INDIA INDEPENDENCE NUMBER

Published as Special Number of INDIAN OPINION to commemorate the attainment of Freedom by India.

Printed on art paper and profusely illustrated.

With historic pictures connected with India's struggle for Freedom and with photos of the late Dadabhai Naoroji, Tilak Gokhale, Subash Bose and many others who have sacrificed their lives in fighting for freedom and of Mahatma Gandhi, Pandit Jawaharlal Nehru and many others who have lived to see the fruits of their labour.

Also containing a brief Survey of the work of the Indian National Congress from the time of its inception.

Price 2/-

PHONE 33-7944 P.O. BOX 4889.
TEL. ADDRESS: "ARVIND."

HEAD OFFICE:
409, KRUGER ST., LOUIS TRICHARDT
PHONE 64. PO BOX 106.
TEL. ADD: "KANJEE."

H. K. GOKAL,

WHOLESALE

GENERAL MERCHANT AND DIRECT IMPORTER.

OUR MOTTO: SERVICE THAT SATISFIES."

43 Market Street, JOHANNESBRUG.

ફોન ૩૩-૭૯૪૪. બોક્સ ૪૮૮૯.
ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ: "અરવીન."

હેડ ઓફીસ:
૪૦૯, ક્રુગર સ્ટ્રીટ, લ્યુઇસટ્રાખાટ.
ફોન: ૬૪. પી. ઓ. બોક્સ ૧૦૬
ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ: 'કાનજી"

એચ. કે. ગોકળ,

—:: હોલસેલ વેપારી ::—

—જનરલ મરચન્ટ અને આયાત કરનાર—

૪૩ માર્કેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

"Tell me, Doctor . . *when there's an accident, is it safe to put an antiseptic straight on the wound?*"

In an emergency you need an antiseptic that can be used quickly, without hesitation, and without danger or undue discomfort. One which retains high germicidal efficiency in the presence of blood. You need a reliable killer of germs, but non-poisonous, gentle on human tissue, and valuable in promoting clean and rapid healing. You need the modern antiseptic, 'Dettol.'

DETTOL

THE MODERN ANTISEPTIC

RECKITT & COLMAN (AFRICA) LTD PO BOX 1097, CAPE TOWN

NUGGET

BOOT POLISH

Obtainable in

Black, Military Tan, Light Brown, Dark Brown, Toney Red, Ox Blood, Transparent

AA-246

Books For Sale

Shri Aurobindo's Religious Books

LIGHTS ON YOGA	3	6
KALIDAS	3	3
ISHA UPANISHAD	5	9
THE RENAISSANCE IN INDIA	3	9
HERACLITUS	3	3
IDEAL AND PROGRESS	3	0
THE NATIONAL VALUE OF ART	3	0
THE MOTHER	3	0
BANKIM—TILAK—DAYANANDA	3	6
AUROBINDO MANDIR ANNUAL 1943-44-45	10	6
COLLECTED POEMS AND PLAYS (Part 1 & 2	27	6
THE RIDDLE OF THE WORLD	3	9
THE BRAIN OF INDIA	1	3

Obtainable from:

'Indian Opinion'
P. Bag, Phoenix,
Natal.

..and SUNBEAM is so economical too!

House-proud wives who strive to keep their homes bright and cheerful-looking, use Sunbeam..it gives that pleasing shine to floors and furniture!

And so economical too.. a *little* Sunbeam spreads easily over a *large* area to shine for days on end

Sunbeam makes work easy...saves time and money

FOR BRIGHTER FLOORS AND LIGHTER WORK

Always ask for

SUNBEAM

POLISH

Shines... and shines and shines